

2x

JOULUKUU

Julkaisija:
Kaks kertaseura ry

2 • 2018

Pääkirjoitus

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Markku Jokinen (1939-2018)	5
Majakkan valo palaa	6
Kulhon kartano, osa 1	7
Vuoden Kakskertalainen Reino Hurri	16
Onko Kaks Kerrassa kalliopiiroksia?	20
Kaks Kerran karjalaiset	22
Antoisa päivä veden äärellä Kaks Kerrassa	29
Olen rakastunut pyörääni	34
Kaks kertaseuran tapahtumia	36
Kaks Kerran kotiseutuyhdistys ry.....	42
Etsintäkuulutus	45
2x-lehden toimitus	56
Liity nyt jäseneksi	57
Kaks kertaseura ry ja hallitus	58
Kaks kertaseuran myyntituotteet.....	59

Kuva: Jaakko Tolonen.
Kansikuva: Jaana Majatie.

Hyviä uutisia kaks kertalaisille: uusi paloasema nousee ensi vuonna Samppan tien risteykseen Marielundiin. Kaks Kerran VPK saa uudet, asianmukaiset tilat. Samalla paloasema siirtyy pussin perältä Harjattulasta keskeisemmälle paikalle ajatellen koko Kaks Kerran ja Hirvensalonkin aluetta.

Ja toinen ilonaihe: ruoppausjätteen läjityksestä Airstolle ollaan luopumassa!

Vaihtoehtoisina keinoina on esitetty massojen puhdistusta, maaläjitystä tai stabilointia rantapenkereeseen. Tavoitteena on uusiin läjitysratkaisuihin siirtyminen vuoteen 2024 mennessä.

Kovin mielelläni lisäisin listaan vielä kolmannen kohdan, nimittäin Kaks Kerran uuden koulun suunnittelun alkamisen, mutta tätä kirjoittaessani Turun kaupungin ensi vuoden budjettia ei ole vielä vahvistettu. Kaupunginvaltuusto on 16.11.2015 päättänyt varata vuoden 2019 budjettiin 40 000 euron suunnittelurahan niin, että uusi Kaks Kerran koulu valmistuisi vuonna 2024. On tärkeää, että tuo raha säilyy ensi vuoden budjetissa. Kaks kertaseura ja aikanaan myös Kaks Kerran koulun vanhempainyhdistys ovat taistelleet uuden koulun puolesta jo yli vuosikymmenen ajan.

Alakoulu on se ensimmäinen ja tärkein palvelu, jota perheet asuinalueeltaan vaativat. Lähikouluperiaate on jo laissa määrätty. Saariemme osayleiskaavaa laaditaan. Noilta suunnitelmilta viedään pohja pois, jos signaali on se, että alueelle ei rakenneta omaa lähikoulua. Kaks Kerran saarten vetovoima rauhalli-

Kuva: Aino Majatie.

sena ja turvallisena kasvuympäristönä ei toteudu ilman omaa koulua.

Meille kaks kertalaisille ei tarvitse perustella oman koulun tärkeyttä. Tänä päivänä kyse olisi enemmänkin monitoimitalosta, joka tarjoaa tilat myös päiväkodille ja esikoululle, kirjastolle sekä monenlaiselle harrastustoiminnalle. Koulu on perinteisesti ollut ja on yhä edelleenkin aktiivisen ja toimivan yhteisön sydän. Sen sydämen sykettä Kaks-kerrassa kaivataan.

Vaikka miten positiivisesti ajattelis, elämme juuri nyt sohjoista, pimeää ja liukasta vuodenaikaa. Polkupyörät ovat talviteloilla. Näillä keleillä lähes ainoa keino liikkua saarten perukoilta kaupunkiin on autokyyti. Hyvällä lykyllä se auto voi olla bussi, mutta ilman henkilöautoa on täällä hyvin hankala pärjätä. Toisinaan on isoa ja raskasta tavaraa kuljettavana enkä tarkoita pelkästään jälkikasvua. Toisinaan vaan bussin harvat aikataulut eivät palvele. Ja kun matka omalta kylältä bussireitin varteen voi olla parikin kilometriä, niin samalla vauhdilla kun on matkaan lähtenyt sitä hurauttaa kaupunkiin asti. Joustava joukkoliikenne, tiheämmät bussivuorot ja mahdollisuus oman auton liittymäpysäköintiin Kaks-kerrantien, Samppaantien, Vapparintien ja Brinkhallintien varrella helpottaisi varmasti liikkumisvälineen valintaa joukkoliikenteen eduksi.

Usein kuitenkin liityn autollani omien saarten ja Hirvensalon asukkaiden jatkoksi Kaks-kerrantien ruuhkiin. Liikenteen

sujumiselle on pakko tehdä jotakin ja pian! Kauhistuttaa ajatella, mitä Auran sillan ja Tuomiokirkkosillan mahdollinen sulkeminen yksityisautoilta tulisi merkittävään Martin alueen liikennemääriin ja Myllysilälle.

Tämä on viimeinen pääkirjoitukseni 2x-lehteen, jätän seuran puheenjohtajan ja samalla lehden päätoimittajan tehtävät tämän vuoden jälkeen. Ajattelen kiitollisena näitä kolmea vuotta näköalapaikalla. Toivotan meille kaks kertalaisille intoa ja voimia vaalia ja kehittää ainutlaatuisista kotiseutuamme, entistä Kaks-kerran kuntaa, ”kappaletta kauneinta Suomea”.

Eriytyinen kiitos Evalle, Kaarinille, Ritvalle ja Jarkolle, 2x-lehden aktiiviselle, taitavalle ja idearikkaalle toimituskunnalle. On ollut ilo työskennellä kanssanne. Kiitos myös ahkerille ilmoitushankkijoille. Ilman teitä lehdet jäisivät painamatta.

Näin vuoden pimeimmän ajan keskellä kannattaa pitää mielessä kirjailija Juha Ruusuvuoren sanat: ”Vettä, ilmaa, pimeyttä, hiljaisuutta. Kaikkea tätä puuttuu muualta maailmasta. Kaikesta tästä on tulossa ylellisyystuote.”

Miten rikkaita me saarelaiset olemmekaan!

Rauhaisaa joulunaikaa ja onnea uuteen vuoteen!

In memoriam

Markku Jokinen (1939-2018)

Kulhon Pilkkumista kantautui suruviesti pyhäinpäivänä 3.11. Markku Jokinen oli nukkunut pois vakavan sairauden uuvuttamana.

Markku ja puolisonsa Marjatta Jokinen ovat olleet Kaks-kertaseuran jäseniä noin neljäkymmenen vuoden ajan. Kaks-kertaseuran hallituksessa Markku toimi viisitoista vuotta (1989-2004) ja luotsasi tuolloin mm. asumis- ja ympäristötoimikuntaa. Hänen johdollaan toimikunta valmisteli monia maankäyttöön ja liikennejärjestelyihin liittyviä kannanottoja.

Kuva: ?

Vuonna 2011 Markku valittiin Kaks-kertaseuran puheenjohtajaksi. Tätä tointa hän hoiti kaksi vuotta.

Markku oli kaksivuotias, kun hänen perheensä ensi kertaa saapui Kulhoon kesäasukkaaksi. Valmistuttuaan opettajaksi, hän tuli työhön Kulhon poikakotiin. Myöhemmin Markku toimi poikakodin johtajana sen lakkauttamiseen asti v. 1968. Sen jälkeen hän teki pitkän työrupeaman Naantalın kaupungin sosiaali-johtajana.

Kulhon Pilkkumiin rakentui aikanaan talviasuttava koti ja Jokisen pariskunta ehti asua vakituisesti Linnavuoren kupeessa useamman vuosikymmenen ajan. Kulho ja sen historia on ollut lähellä Markku Jokisen sydäntä. Vuosien varrella olemme saaneet 2x-lehdestä lukea monia Markun kirjoittamia kiinnostavia artikkeleita saaren rakennuksista, luonnosta ja ihmisistä.

Markku ja Marjatta Jokinen valittiin pariskuntana Vuoden Kaks-kertalaiseksi vuonna 2005.

Kaks-kertaseura kiittää ja kunnioittaa aktiivisen kotiseututoimijan muistoa.

Majakan valo palaa

Pakkaan laukkua kotikastetta varten Lontoon merimieskirkolla. Käteni tarttuu kastekynttilään. Se ei olekaan tavallinen valkoinen kynttilä, vaan majakan muotoinen. Miten hyvin se sellaisena sopiikaan annettavaksi merimieskirkolta!

Monelle merimieskirkko on kuin majakka, joka näyttää valoa, kun uusi maa tuntuu heittävän sumuun tai kun kotikävä vie vieraille vesille. Majakan valo näkyy kauas ja se kutsuu lähelleen. Mutta kynttilä ei muistuta vain merimieskirkosta, vaan sen takana olevasta ikuisesta valosta Jeesuksesta, joka syntyi ensimmäisenä jouluna Betlehemin talliin. – Meidän ei tarvitse lähteä Lontooseen tai Pariisiin, vaan kyllä elämä vie meitä helposti karikoille ja myrskyt tempaavat mukaansa ihan kotinurkissakin. Pimeydestä tulee matkakumppanimme eikä valoa näy.

Voisiko Kaksikerran kirkko olla sinulle kuin majakka, jonka valo kutsuu sinua lähelleen? Tai olisiko se sinulle kuin pooki, tunnusmajakka, jonka katossa on risti suuntaa näyttämässä? Valo ja risti käyvät käsi kädessä myös joulun sanomassa. Pienestä seimen vauvasta varttui meidän puolestamme ristillä kuollut

Kuva: Käti Kuusela.

Vapahtaja. – Anna tämän valon valaista elämääsi, ei vain joulun pyhinä, vaan ihan tavallisessa arjessasi.

Sytytä oma kynttiläsi ja tiedä, että siinä Jeesus on aivan lähellä sinua.

Valoisaa ja Jumalan rakkaudellista joulua sinulle,

Liisa-pappi

Kulhon kartano, osa 1

– säätyläisten sivukartano, upseerien palkkaetu ja vuokralaisten mallitila

Historia- ja kotiseututoimikunnassa on pitkään muhinut historiikkihanke, joka käsittää Kulhon saaren vaiheet. Kulhosta on toki kirjoitettu niin Kaksikerran historioteoksissa kuin 2X-lehdessä, mutta alueen omaleimaista menneisyyttä valottavaa kokoaavaa historiikkaa ei ole käytettävissä. Eriytyisen mieleen painuvia ovat Kulhon poikakodin viimeisen johtajan, Kaksikertaseuran puheenjohtajanakin toimineen Markku Jokisen artikkelit, joissa hän kertoo niin poikakodin elämästä kuin kesäsiirtoloiden nykytilanteesta. Kulhon historian kirjoitus oli Markun suuri, kesken jäänyt, haave. Hän teki myös huomattavan perustyön kokoamalla valmiiksi aineistoa historiikka varten ja jättäen sen meille, työn jatkajille.

Kulhon historia -hankkeen edistämisiksi ja Markun aloittaman työn loppuunsaattamiseksi olemme päättäneet tehdä juttusikermän Kulhosta, joka ensi vuonna saa kunnian olla Kaksikertaseuran Vuoden kylä. Juttusarja alkaa kaiken ytimestä, saaren kartanosta, jonka tarina

on niin monivivahteinen, että se on syytä jakaa kahteen osaan. Vuoden 2019 2X-lehdissä ovat vuorossa Kulhon poikakotivaihe, huvilat ja kesämökit sekä luonnollisesti kesäsiirtolat. Tavoite on, että näistä artikkeleista saadaan työstettyä runsaasti kuvitettu historiikkiteos, joka julkaistaan vuonna 2020.

Tätä ensimmäistä juttua työstäessäni minut tavoitti suru-uutinen: vuosikymmenet Kulhon asiat hoitaneen ja meidät uudisasukkaat lämpimästi tervetulleeksi toivottaneen ja saarelaisiksi kotouttaneen Markku Jokisen elämä päättyi pyhäinpäivänä 3.11.2018. Kulhon keisari on poissa, mutta hänen työnsä kantaa.

Kaksikerran vanhin kylä

Vielä 3000 vuotta sitten pääosa Kulhon nykyisen saaren alueesta oli veden peitossa ja vain jokunen saari kohosi merestä. Maankohoamisen myötä saari sai tunnistettavan hahmonsä ajanlaskun vaihteeseen tultaessa, mutta vielä 1800-luvun alkupuoliskollakin alue muo-

Turun ympäristön kartta 1921–1922 antaa hyvän kuvan siitä, millainen Kulho oli kartano- ja virkatalonvaiheen päättyessä. Kulhossa oli useita vuokraamalle rakennettuja huviloita ja ainakin kolme torppaa tai mäkitupaa, jotka lunastettiin vuoden 1922 nk. torpparilain nojalla itsellisiksi. Pääsaarella eli Kulhossa oli kartanon lisäksi Tallbackan (Mäntyniemi), Brävallan ja Klinttorpin (Linnavuori) huvilat sekä Vuokkola. Ruusuholmassa oli kalastajatorpan (Ruusuholma) ohella Grönbergan ja Bergbackan (Kalliomäki) huvilat ja Isosaarella eli Isokarissa, joka nykyisin tunnetaan Lammassaarena, Kuurilan (Kuusela) torppa. Kulhon ja Isosaaren välissä olevalla pienellä Tippuholmalla sijaitsi Mäntylä. Kuva Kaarin Kurri

dostui pääsaaresta Kulhosta ja pikkusaarista, Isoholmasta eli Karjaludosta sekä Ruusuholman takamaista, jotka nykyisin liittyvät toisiinsa pengerten ja ruovikoiden välityksellä.

Kulhon varhaisimman pysyvän asutuksen oletetaan muodostuneen jo rautakaudella (noin 500 eKr.-1150 jKr.). Kiinteitä muinaisjäännöksiä saarelta ei tunneta. Sellaiseksi on kuitenkin nostettu saaren itäpäässä kohoava jyrkkärinainen Linnavuori, joka sijaitsee puolustuksellisesti merkittävällä paikalla kolmen Aurajoelle johtaneen vesiväylän liittymäkohdassa. Mikäli Linnavuori on liittynyt merkkituliviestiketjuun, on luonnollista olettaa, että sen vartioinnista vastasi Kulhon tila. Se taas selittäisi tilan varhaisen verovapauden.

Kulho on ilmeisesti ainakin keskiajalta lähtien ollut yksitaloinen kylä eli yksinäiskylä. Uuden ajan alussa (n. 1540) se kuului Turun Pyhän Olavin luostarille,

Ruusuholma on vanha kalastajantorppa, joka mainitaan jo 1730-luvulla. Kalastus oli tärkeä elinkeino aina 1900-luvun vaihteeseen saakka, jolloin se valitusten mukaan oli muuttunut kannattamattomaksi höyrylaivaliikenteen karkotettua kalat. Kuva TMK/Rusko Reuna 1957.

jolle sen perimätiedon mukaan oli lahjoittanut 1400-luvun puolivälissä elänyt Askaisten Louhisaaren omistaja, herra Maunu Fleming. Kirkkoreduktion myötä luostarin omaisuus peruutettiin vuonna 1537 kruunulle. Sitä seurasi kausi, jolloin Kulhon vallanpitäjien lähipiiriin kuulleet omistajat vaihtuivat tuiki tiheään. Viljelmiä hoitivat talonpojat omistajien liehuessa hovissa.

Vuonna 1561 Juhana herttua antoi Kulhon läänitykseksi kamaripalvelijalleen Hans Skottelle. Skotte kuoli jo seuraavana vuonna ja talo siirtyi hänen leskelleen Valpuri Heikintyttäreelle. Myös tämän omistusaika päättyi heti alkuunsa Juhana herttuan kukistuttua vuonna 1563, minkä jälkeen talo palautettiin kruunulle. Kolmen vuoden päästä (1566) kuningas Erik XIV lahjoitti sen omalle suosikilleen, vouti Ragvald Halvardinpo-

jalle, joka rakennutti sen säterikartanokseen. Vuonna 1582 hän joutui pakenemaan maasta ja talo siirtyi sotapäällikkö Pontus de la Gardielle. De la Gardie kuoli vuonna 1585 ja parin vuoden päästä tila palautui hänen perillisiltään kruunun omistukseen.

Vuonna 1592 Kulhon tulevaisuus tuntui jo vakiintuvan, sillä se läänitettiin ikuisiksi ajoiksi kamarijunkkari Lauri Olavinpojalle, mutta hänelle ikuisuus kesti vain seitsemän vuotta. Vuonna 1599 myös Olavinpoika joutui lähtemään maanpakoon ja Kulho siirtyi hänen vaimonsa Kaarina Eerikintyttären uudelle puolisolalle Henrik Tönnenpoika Wildemanille.

Tila säilyi 1600-luvun alkupuoliskon Wildemanin ja tämän jälkeläisten omistuksessa. Kulho oli tällöin niin sanottu

Kulhon Klintti, joka mainitaan nimellä Linnavuori ensimmäisen kerran vuonna 1699, oli jo 1860-luvulla suosittu kesäretkikohde, jonne höyrylaivat kuljettivat kauniilla säällä vierailijoita. Retkeläisiä viihdytettiin kansantarinoina, joissa kerrotaan vuoren laella olevasta kirkkaasta lähteestä tai pohjattomasta suosta, josta on maanalainen yhteys mereen. Osassa kansantarinoista kerrotaan härästä ja osassa vasikasta, joka syödessään lähteen rantaheinää tai kumartuessaan juomaan vettä, putosi veteen, upposi ja ilmestyi myöhemmin pintaan Linnavuoren juurella tai kaukana Lemun selällä.

Lähteellä uskottiin olevan ihmeitätekeviä vaikutuksia ja kerrottiin, että joka pesee itsensä sen vedellä, saa aina säilyttää nuoruutensa kauneuden. Kuva VSO/TMK, noin 1910.

palkkatila, josta vuokraviljelijä maksoi veroa. 1640-luvulla siitä tuli Turun hovioikeuden aatelisluokan asessorin Johan Stålhandsken verovapautta nauttiva säteri. Vuonna 1683 Kulho peruutettiin kruunulle ja siitä muodostettiin säterivapautta nauttiva kruununtila eli kruununsäteri.

Puustelli- ja lamputitalo

Ruotujakolaitoksen toimeenpanon myötä Kulhon tila määrättiin ensin Turun

läänin jalkaväkirykmentin everstin ja 1700-luvun alussa everstiluutnantin virkataloksi. Kulhoa viljeli vuosina 1685–1712 Jacob Grels, jonka perheeseen kuului vaimo ja neljä lasta. Hänellä lienee yhteyttä vuonna 1695 kuolleen kirkkoherra Gregorius Jacobiin, joka käytti myös nimeä Gregorius Kulhovius syntymäpaikkaansa viitaten.

Kulhon everstiluutnantin virkatalon haltijat vaihtuivat 1700-luvulla tiheään. Virkataloista pidettyjen lähtö- ja tulokat-

selmusten mukaan tilan haltijat vaihtuivat seuraavasti: vuonna 1722 sen sai paroni Leonard Posse, 1724 Carl Anders Sinclair, 1734 Ernst Gustaf Willebrand, Carl Klick (p.o. Kijk), 1741 Carl Haij ja seuraavaksi Otto W. Wrangel, jolta se siirtyi vuonna 1748 B. O. Stackelbergille

Vuonna 1699 laadittuun karttaan kartano on merkitty tornillisena kivilinnana samalle paikalle, jossa tilan talouskeskus yhä edelleen sijaitsee. Kivilinnaa Kulhossa ei ollut, ainoastaan pieni Stålhandsken 1660-luvulla rakennuttama hirsitupa, johon liittyi kamari, sekä joukko talous- ja karjarakennuksia. Kalliolla, päärakennuksen koillispuolella, oli tuulimylly. Pellot levittäytyivät pihapiirin molemmin puolin mereen viettävällä etelärinteellä. Kansallisarkisto, digitaaliarkisto.

ja tältä vuonna 1755 Eric Armfeltille. Vuonna 1765 haltijaksi tuli Carl Johan Schmiedefelt, 1772 C. J. Willebrand, sitten Fredrik von Wallvik ja Otto Taube, 1775 Berndt J. Hastfer, 1778 Berndt Otto Stackelberg, 1780 Reinhold W. Fock, 1782 J. H. Hästesko, 1789 B. O. Stackelberg ja 1798 Herman Fleming, joka jäi sotilasvirkatalokauden viimeiseksi haltijaksi. Näiden lisäksi Kaarinan historiassa mainitaan August Fridric Palmfelt.

Virkatalosäännön mukaan päällystöllä oli velvollisuus asua kartanossaan, mutta näin ei mitä ilmeisimmin Kulhossa menetely. Kaarinan henki- ja rippikirjojen mukaan Kulhon virkatalon asukkaat olivat talonpoikia ja vuokralaisia perheineen, palveluskuntineen ja torppareineen. Virkatalon torppa, josta myöhemmin käytettiin nimeä Rågarn ja Kalastajantorppa (Fiskaretorp) – muodostettiin viimeistään 1750-luvulla. Vuosisadan jälkipuoliskolla sen rinnalla mainitaan välillä toinenkin torppa ja välillä yksi tai kaksi mäkitupaa. Kulholla oli myös torppa Liedon Suopohjassa sijainneella ulkoniittalueella.

Ruotujakolaitoksen lakkauttamisen jälkeen sotilasvirkataloista tuli kruununtiloja, jotka annettiin vuokralle. Kulhon vuokraoikeus siirtyi vuonna 1808 kaatuneen Turun läänin henkirykmentin everstin Herman Flemingin leskelle Margareta Flemingille, joka luovutti sen 1810-luvun alussa maanviljelijä Samuel Johanssonin viljeltäväksi. 1810-luvun lopulla tilaa viljeli Johan Henriksson ilmeisesti myös vapaaherratar Margareta

Flemingin lampuotina, vaikka hänet onkin merkitty henkikirjoihin tilan vuokraajana. 1830-1840-luvuilla tila oli vuokratuna turkulaiselle kulta- ja hopeaseppä Fredrik Norringille ja vuosina 1847-1861 hänen leskelleen Carolina Norringille. Kultaseppämestari Norringin perhe ei asunut Kulhossa, sillä henki- ja rippikirjoihin on merkitty ainoastaan heidän palvelusväkeään perheineen. Samoin toimi vuonna 1853 tilan vuokrannut kauppias ja kirjanpitäjä N. F. Cavén.

Kulhon kartanon elämä sai uuden suunnan 1860-luvun vaihteessa, jolloin tilan vuokrasi herra Emil Fridolf Engblom. Engblom, joka oli tilan vuokratesaan kolmikymppinen, tarttui riuskasti toimeen uudistaen tilan rakennuskannan ja tuotannon. Vuonna 1867 hän teki tilasta 50 vuoden mittaisen vuokrasopimuksen ja asettui ilmeisesti tällöin asumaan saareen. Hän osallistui aktiivisesti Kaksikerran kunnalliselämään 25 vuoden ajan toimien mm. vuosia kuntakokouksen (ensimmäisenä) puheenjohtajana ja kunnallislautakunnan esimiehenä. Kunnantalon puuttuessa kokoukset pidettiin Kulhossa. Engblom kehitti tilasta mallifarmin, jolla oli oma meijeri ja jonka pelloilla kasvoi sokerijuurikkaita jo 20 vuotta aiemmin ennen kuin sen viljely Suomessa yleistyi.

Kulhon vuokraoikeus siirtyi Engblomin kuoltua vuonna 1901 hänen leskelleen Axa Marialle, joka hankki sivutuloja vuokraamalla saaresta asuntoja kesäasukkaille. Vuonna 1903 hän tarjosi sanomalehti-ilmoituksella vuokralle kahta

lämpimällä ja kuivalla paikalla, hyvän höyrylaivayhteyden päässä Turusta olevaa kesäasuntoa, joista toisessa oli neljä ja toisessa viisi huonetta sekä kumpaisessakin keittiö ja veranta. Kyseessä olivat veistonopettaja M. Ingmanin kartanon maalle rakentamat huvilat, jotka sittemmin tunnettiin nimellä Brävalla I ja II. Kesäasukkaiden pitoa jatkoi tilan seuraava vuokraviljelijä Birger Gustaf Gylling, joka puolestaan tarjosi vuokralle kartanon päärakennuksen yläkertaa sekä huonetta ja keittiötä sivurakennuksesta. Gylling aloitti myös tilan meijerituotteiden päivittäisen kuljetuksen Turkulaisiin liikkeisiin myytäväksi.

1900-luvun alkupuolella Kulhon kartanonhoito vaikuttaa muuttuneen keinotekeluksi, johon kuului niin virkatalon vuokraoikeuksien kuin rakennusten myynti. Tilaa hoitivat rengit ja piiat, päärakennus vuokrattiin kesäasukkaille. Gylling sai nimiinsä tilan vuokraoikeuden maaliskuussa 1905, mutta jo saman vuoden marraskuussa hän myi sen maanviljelijä J. V. Johnssonille. Ilmeisesti Senaatti ei hyväksynyt vuokraoikeuden myymistä, sillä vuonna 1906 Gyllingin jäljellä oleva vuokraoikeus siirrettiin sähkölennätinlaitoksen päällikkö Richard Haglundille. Haglundkaan ei pitänyt sitä kauaa, vaan myi Kulhon virkatalon irtaimistoineen syyskuussa 1908 entiselle talonomistaja Leinolle. Senaatti ei tälläkään kertaa hyväksynyt tilan vuokraoikeuden siirtoa, vaan hyväksyi vasta vuonna 1910 vuokraoikeuden siirtämisen mutta ei Haglundilta Leinolle vaan maanviljelijä Urho Nikodemus Niemisel-

le. Nieminen puolestaan myi vuonna 1916 vuokraoikeuden, josta tällöin oli jäljellä vain vuosi, inventaarioineen tilanomistaja Alarik Mobergille. Vuokraoikeuden päätyttyä Moberg myi kesällä 1918 karjansa ja maatalouskoneensa huutokaupalla.

Itsenäistynyt Suomen valtio, jonka omistukseen vanhat kruununlatot siirtyivät, solmi niistä siirtymäajaksi ainoastaan kahden vuoden sopimuksen. Kulhon sai maanviljelijä Toivo Nieminen. Kulhoa havitteli tällöin myös Lausteen Orpolan perustanut yhdistys lastenkotikäyttöön. Asia ratkesi siten, että vuokraajaksi tuli vuonna 1920 Turun kaupunki, joka päätti perustaa sinne Kulhon Poikakoti -nimisen kasvatustaloksen.

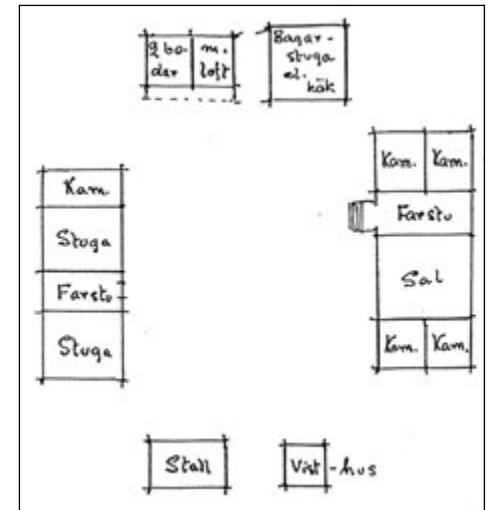
Kulhon kartanon rakennukset ja viljelmät

Kulho oli aina 1800-luvun jälkipuoliskolle saakka säätyläisten, upseerien ja herrasväen sivukartano, jota asuttivat ja jonka viljelyksiä hoitivat talonpojat. Koska vallasväki asui muualla, ei Kulhoon nähty tarpeelliseksi rakentaa kerskailevaa asuinkartanoa siitäkään huolimatta, että se oli Kaksikerran suurin ja tuottoisin tila.

Vuonna 1681 annetun asetuksen mukaan sotilasvirkatalon miespihassa kuului olla tupa kamareineen sekä ns. vierastupa, varasto, vilja- ja ruoka-aitta, kalustovaja, porttiliiteri ja käymälä. Karjapihaan kuuluivat talli, navetta, rehulato, lampola, sikala, luuva ja latoja

Katselmuskirjurin piirustus Kulhon everstiluutnantin virkataloksi vuodelta 1722. Vuosina 1725 ja 1731 Sinclairin teettämä uusi asuinrakennus ei ollut piirustusten mukainen keskeissalirakennus, vaan eräänlainen talonpoikaistaloissa käytetty yksinäistuvan ja kamareiden kudelmä; keskellä rakennusrungon levyinen tupa sekä eteinen ja kumpaisessakin päässä kaksi kamaria. Kuva Turun museokeskus (TMK).

Kulhon miespihan rakennukset vuoden 1735 lähtö- ja tulokatselmuksessa annettujen tietojen mukaan. Piirustus TMK/Irja Sahlberg.

tilan koon mukaan. Pian vaatimuksiin lisättiin mallipiirustusten mukaan rakennettava säädynmukainen virkatalon päärakennus, jonka rakentamista kruunu olisi ollut valmis tukemaan.

Kulhon rakennuskanta vaikuttaa täytäneen ohjeistuksen minimivaatimukset päärakennusta lukuun ottamatta. Ainoastaan 1725 rakennettu ja 1731 viisihuoneiseksi laajennettu hirsitalo vastasi edes huoneluvultaan, mutta ei edustavuudeltaan, säädetyin mukaista virkataloa. Sekin tuomittiin jo vuosikymmenten puolivälissä kelvottomaksi ja purettiin 1780-luvulla. Asuinrakennus sijaitsi miespihan itäisivulla, pohjoissivulla oli leivintupa ja sen vieressä kaksi aittaa luhteineen. Pihan länsisivulla oli rakennusrivi, joka muodostui leivintuvasta peräkamareineen ja tuvasta sekä niiden välisestä eteisestä. Miespihasta erillään olevan karjapihan länsisivulla oli 1730-lu-

vulla härkätalli ja sen vieressä karjarakennus, pohjoissivulla vanha navetta ja sen vieressä kaksi latoa sekä eteläisivulla lampola ja talli latoineen. Pihapiirin ulkopuolella oli kolme aittaa, talli, asuinrakennus, joka oli meren vieressä, venevaja ja kaksi riittä luuvineen ja latoineen.

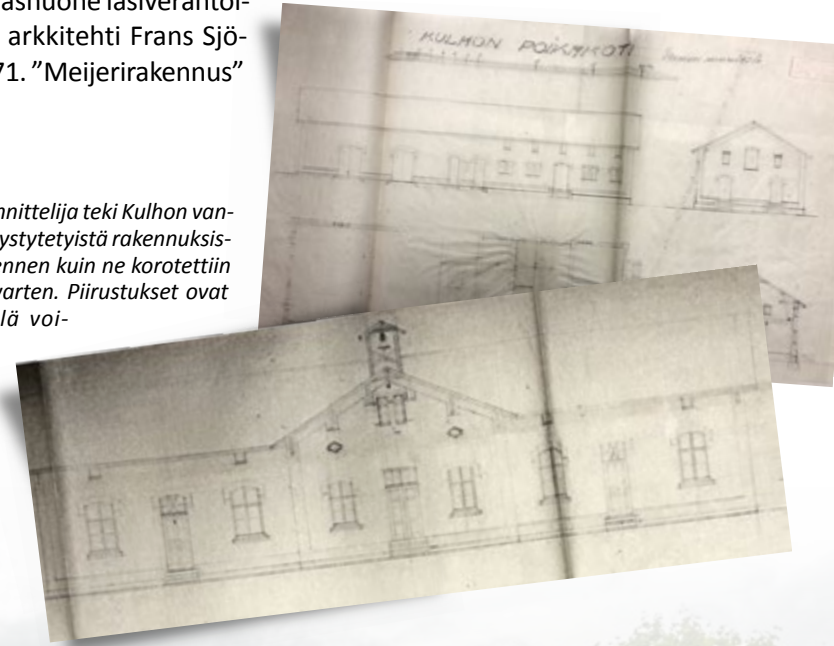
Kulhon virkatalo oli vailla päärakennusta aina 1800-luvun alkuun saakka. Palvelusväki asui pihapiirin pakarituvasa ja leivintuvassa, joiden yhteydessä oli pari kamaria, ja tilaan kuuluvassa torpassa ja mäkituvissa. Tilavuokraaja Cavén rakensi vuonna 1853 pihan pohjoissivulle suurehkon talonpoikaistalon, jonka pohjakaava perustui kahteen tupaan ja niiden välisiin eteiskamareihin. Vasta 1870-luvulla, jolloin vuokraviljelijä Engblom muutti nuorikkoineen saareen, rakennettiin sinne kartanomainen kokonaisuus, joka muodostui miespihan hir-

sisestä asuin- ja meijerirakennuksesta sekä karjapihan tiilirunkoisista väentupa- ja makasiinirakennuksista sekä kivi-navetasta. Sveitsiläistyylisen asuintalon, jonka pohjoissivulla oli koristeellinen, kahden kerroksen korkeinen avoveranta ja pihasisivulla porrashuone lasiverantoinen, suunnitteli arkkitehti Frans Sjöström vuonna 1871. ”Meijerirakennus”

Turun kaupungin suunnittelija teki Kulhon vanhoista, 1870-luvulla pystytetyistä rakennuksista mittapiirustukset ennen kuin ne korotettiin poikakodin tarpeita varten. Piirustukset ovat hauraat, lyijykynällä voipaperille hahmotellut. Turun tilapalveluiden arkisto. Kuva Kaarin Kurri

*Kuva alla:
Leif Kronberg.*

sisustettiin asuttavaan kuntoon vuoteen 1877 mennessä, jolloin vanha talonpoikaistalo purettiin. Engblomin luoma kartanomiljöö säilyi miltei muutoksitta 1920-luvun alkuun.

Vuoden Kakskertalainen Reino Hurri

Kouluvaari on rautaa

Se, että Reino Hurri nimitettiin viime kesän Kakskertapäivillä Vuoden Kakskertalaiseksi, on paljolti Ritva Hurrin ansioita.

Reino on läpeensä turkulainen: syntynyt Seikon synnytyssairaalassa vanhassa Julinin talossa Brahenkadulla. Kakskertalainen hänestä tuli vasta, kun hän tapasi Ritvan kesäisellä ravustusretkellä tämän perheen kesähuvilalla vuonna 1958. Perhe oli hankkinut kesäpaikakseen Brinkhallin Mattilan torpan Kalliolasta ja vietti siellä kaikki kesät.

Miten Reino sinne päätyi, sitä tarina ei kerro. Eikä ihan tarkkaan sitäkään, mitä ravustusretkellä tapahtui.

- Taidettiin tehdä jotain muutakin kuin ravustaa, hän sanoo pilke silmäkulmassa.

Lopputuloksena oli kuitenkin selvä. Reinos-ta ja Ritvasta tuli pari. Ja Kakskerrasta tuli heille erityinen mansikkapaikka.

*Kouluvaari latautumassa lempipaikallaan, seura-
na haastattelija ja koko kylän Buna. Kuva: Ritva
Nummiora.*

Ensimmäinen yhteinen koti oli Marttilassa.

Marttilan kotiin syntyi vanhin poika, Kimmo, nykyään Pioneerin maajohtaja. Toinen, Kari, syntyi Turussa ja tunnetaan suosittujen Klonk-ravintoloiden Blancon, Nerån ja Tintån ravintolapäällikkönä ja yrittäjänä.

Mökkitontti kanttarelleilla

Sitten päästään itsenäisyyspäivään vuonna 1974. Hurrin perhe huomasi lehdestä ilmoituksen, jossa myytiin hehtaarin rantatonttia Myllykylästä Kaksker-

ranjärven rannalta. Näyttö oli samana päivänä.

Hurrit olivat menossa katsomaan itsenäisyyspäivän paraatia, mutta tonttikatselmus vei voiton. Ilma oli fantastinen. Ja tontin nurkalla loisti – oi ihmettä! – keltaisia kanttarelleja.

- Joulukuussa kanttarelleja! Pakkohan meidän oli ostaa se tontti, Reino ja Ritva julistavat melkein yhteen ääneen.

Seuraavana kesänä muutettiin tontille. Niska-Pietilä -niminen firma toimitti Karjalan punahonkaa jyrkän mökin tarpeiksi.

Muurisen Heikki tuli kauhaisemaan mökille kuopan, ja siitä alkoi puuhakas vuosi. Reino teki siihen aikaan päivätyötänsä luokanopettajana Naantalissa, ja opettajilla oli kolmen kuukauden kesäloma – juuri sopiva mökin rakentamiseen. Lasten hommaksi jäi vahtia perheeseen hankittua pässiä, ettei se häiritseisi rakennustöitä tai karkaisi naapurin vihannesmaalle.

Venevajan seikkailut

Naapuri oli Ulla Oivanen, tontin Hurreille myynyt kakskertalainen. Tontin rannassa oli vanha, punamullattu venevaja – hieno, mutta surkeassa kunnossa. Reino purki vanhan rötiskön ja rakensi tilalle uuden, samanlaisen.

Tuli sitten mökin loppukatselmuksen aika. Rakennusvalvoja tutki rakennuksen

perinpohjaisesti ja hyväksyi, mutta äkäsi rannalla uuden rakennuksen.

- Mikäs tuo on? Luvaton venevaja. Purettava heti.

Reino Hurri ei ole niitä, jotka luovuttavat helposti. Hän meni Ulla Oivasen luo kysymään, löytyisikö vanhasta venevajasta kuvia. Sitten hän kirjoitti rakennusvalvontaan kirjeen: ”Aikaa ja vaivaa säästämättä olen entistänyt järvenrannan arvokkaan miljööön.” Liitteeksi kuvat vanhasta ja uudesta vajasta.

Rakennuslupa edellytti kuitenkin vielä todistetta siitä, että venevajassa oli jäljellä jotakin vanhaa. Pienen nikkaroinnin jälkeen siinä olikin – ja lupa sai asiaankuuluvat leimat.

Mutta muutaman vuoden päästä venevaja oli jälleen uhattuna. Tällä kertaa vaara tuli perheen sisältä.

Hurreille syntyi ensimmäinen lapsenlapsi.

Tontin rannassa on lapsille sopiva uimaranta. Mutta pohjoisrantaan tulee aurinkoa vasta iltapäivällä, ja silloin lännen suunnalta. Ja juuri siinä, auringon tiellä, seisoi Hurrin rakentama venevaja.

- Purettava! totesi Ritva Hurri. Lapsenlapsen pitää saada leikkiä lämpöisessä auringonpaisteessa.

Reino lähti sovinnolla naapuriin lainaamaan kunnon sorkkarautaa.

Syysauringon nautintoa ja naurua; Ritva ja Reino Hurri, yhdessä viihdytään hyvin edelleen! Kuva: Ritva Nummiora.

Naapuri kysyi, mitä hän sillä aikoo tehdä. Reino selitti tilanteen: vaimo haluaa vajan pois auringon tieltä.

- Älä nyt sitä pura! naapuri kielsi. – Anna se minulle!

Hän haki sahan, sahasi vajan perustolpat juuresta poikki ja vedätti koko ko-meuden jäätä pitkin omalle puolelleen Myllykylän lahtea. Kaks kertalaisten historiallinen miljöö säilyi, ja Hurrin lapset saivat aurinkoa uimarannalleen.

Joukko-oppia täytekakulla

Aktiiviselle opettajalle kertyi monenlaisia tehtäviä. Reino toimi opettajantyön ohessa mm. matematiikan lääninkoulutajana. 21 opettajavuoden jälkeen WSOY kutsui Reinon kirjamarkkinointinsa Tu-

run aluepäälliköksi, sitten tuotepäälliköksi.

Kaksikerrassa oltiin silti niin paljon kuin voitiin: kaikki kesät pitkälle syksyyn, ja joulutkin. Mökin ympärille syntyi kaunis puutarha, jonka kruununa on männynrunkojen välistä siintävä järvenselkä.

Kun Hurrit vihdoinkin tulivat eläkeikään, kesämökki muutettiin kaksi kertaa suuremmaksi.

Järvenrantatontille nousi viihtyisä, keltainen omakotitalo. Siellä takkatulen loisteessa Hurrit viettävät iltaisin laatu-aikaa.

Paikallaan he eivät silti juuri ole pysyneet. Aluksi arjet täytyivät lastenlasten kuljettamisesta: he ajelivat päivittäin kaupunkiin viemään ja tuomaan tenavia harrastuksista. Keskiviikkoamuisin Reino ajaa Kupittaa voimistelemaan Aarnen Tallin joukoissa. Sieltä hän sai vielä uuden harrastuksen.

Kouluvaari on rautaa

- Löysin sieltä vanhan armeijakaverini, joka yhtenä aamuna toi minulle paperin: tuossa, täyt se! Se oli hakemus kouluvaariksi. Nyt kouluvaarina toimiminen on elämäni koossapitävä voima – tietysti Ritvan jälkeen. Toimin matematiikka-

Kouluvaarilla on energiaa vielä – onneksi – emännän ilahduttamiseen taitavilla hyötyrakennelmilla kuten tällä vajan seinustan minikasvihuoneella. Kuva: Ritva Nummiora.

tukena ja näytän lapsille ”miehen mallia”, kun opettajat yleensä ovat naisia. Viimeksi käytiin lasten kanssa tutustumassa Friskalan ratsastustalleihin. Sellaiseen järjestelyyn ei opettajilla ole oikein aikaa.

Kaksikerrassa Reino toimii naapurien mukaan Myllykylän kyläyhdistyksen yhtenä kantavana voimana. Kun Hurrien tonttiranta jäi vaille käyttöä, he luovuttivat siihen kuuluvan Myllykyläntienvarren rannan kyläyhdistyksen haltuun. Samalla uimaranta vuokrattiin naapurille.

Kun Kaksikerran Järvensuojeluyhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja Esko lisalo jätti kaupungin kanssa yhteisen Kaksikerranjärven neuvottelukunnan, Reino astui siihen Kaksikertaseuran edustajana.

Nytkin hän pohtii keinoja järven länsipään rehevöitymisen vähentämiseksi. Uusia luontotekoja kaivataan.

Onko Kaks Kerrassa kalliopiiirroksia?

Kaks kertaseuran historia- ja kotiseututoimikunnan seuraava perinnekeruuhanke käynnistyy nyt!

Vuosina 2016–2017 järjestetty tiedonkeruuprojekti Kaks kerran tiilenvalmistuspaikeista onnistui loistavasti ja nyt meillä on konkreettinen käsitys siitä, missä tiiliuunit sijaitsivat ja millaisia jälkiä maastoon on tästä aikoi-
naan niin tärkeästä sivuelinkeinosta jäänyt.

Tiiliporo- ja kuonakasat eivät kuitenkaan ole ainoita ympäristössä lymyileviä ja mielikuvitusta kiehtovia merkkejä alueella toimineista. Sellaisia ovat myös historiallisella ajalla kallioihin kaiverretut kirjoitukset ja kuvat, joita tunnetaan myös eri puolilta Turkuu, mutta Kaks kerran alu-
eelta niitä ei juurikaan ole tiedossa.

Ainoa kalliokaiverrus, joka toistaiseksi on museoviranomaisen rekisterissä, on Artukan kylän Länsitalon rantaan vievän tien vieressä sijaitseva kallio, jossa ko-
meilee suurin kirjaimin teksti Jonas Monselius. Tämänkin kirjoituksen tausta on arvailujen varassa. Miksi ja milloin

kaiverrus on kallioon hakattu? Läheisissä taloissa ei ainakaan rippikirjojen mukaan ole asunut ketään Monseliusta. Entä voisiko kyseessä olla turkulaisen porvarin Johan Michelsson Monseliuksen ja tämän vaimon Maria Gideonsdotterin Jonas-poika (1736–1816), joka kirjoitti vuonna 1754 ylioppilaaksi Turun katedraalikoulusta? Jonas Monselius vihittiin Turun hiippakunnassa papiksi vuonna 1763. Sen jälkeen hän toimi Turun tuomiorovastin apulaisena Kaarinas-
sa vuodesta 1763 lähtien. Samalla hän palveli Turun läänin jalkaväkirykmentin rykmentinpastorina vuosina 1781–1810. Artukan kylän keskellä kohoaa Rakuunavuori. Onko sillä jotain tekemistä jalkaväkirykmentin kanssa vai liittyykö nimi Artukan ratsutilan rakuunantorppaan? Mutta miksi ihmeessä rykmentin pastori olisi nimensä kaivertanut tähän kallioon?

Kallioihin kaiverretut merkit ja tekstit voivat liittyä paikkakunnalla viivähtänei-

siin henkilöihin tai viestiä vanhoista rajapyykeistä. Merkintöjä löytyy usein myös laivaväylien tuntumassa olevista rantakallioista, joiden lähellä merimiehet ovat kenties joutuneet odottelemaan suotuisia purjehduskelejä.

Katset ympäristöön ja kalliopiiirroksia kartoittamaan! Nimikirjaimien riipustaminen ympäristöön on yleistä myös nykyaikana, mutta meitä kiinnostavat nyt erityisesti 100 vuoden takaiset ja vanhemmat merkinnät.

Oletko havainnut kallioihin tai kiviin kaiverrettuja tekstejä tai kuvia?

Millaisia tarinoita niihin liittyy?

Ilmoita havainnoista ja tarinoista Kaks kertaseuran sähköpostiosoitteeseen kaks kertaseura@kaks kertaseura.fi tai Kaarin Kurrille kaarin.kurri@gmail.com.

Vastaajien kesken arvotaan kirjapalkinto ja niistä julkaistaan yhteenveto 2x-lehdessä ensi vuoden lopulla.

Merkitse vastaukseen yhteystietosi, löydön paikka (osoite ja kuvaus kohteesta tai koordinaatit) ja mielellään valokuva. Keruun tulokset talletetaan Kaks kertaseuran arkistoon, jossa ne ovat aiheesta kiinnostuneiden käytettävissä.

Kalliopiiirros on kallioon hakattu, uurrettu tai hiottu kuvio. Se on siis syntynyt kalliopintaa poistamalla. Uurrokset erottuvat helpoiten sivuvalossa. Artukan Jonas Monselius tekstiä vahvistimme sen hahmottamiseksi taululiidulla, joka hiutuu nopeasti pois, mutta ei vaurioita itse kaiverrusta. Kuvat Turun museokeskus, Kaarin Kurri 2009.

Kakskerran karjalaiset

Kakskertaan asettui sodan jälkeen parikymmentä Karjalasta sodan jaloista paennutta perhettä. Heidän tulonsa oli pienelle kunnalle suorastaan onnenpotku: väkiluku kääntyi kertaheitolla nousuun. Samalla huolet kansakoulun oppilaskadosta väistyivät: tulijat olivat järjestään lapsiperheitä, monet suorastaan suurperheitä.

Kakskerran karjalaisista ei ole tehty yhtään tutkimusta. Tämän jutun tiedot

keräsi pyynnöstämme Kuolemajärven Muurilasta Brinkhallin Hyyrtilään päätyneet *Ossi Muurinen* suvun muistitietona ja Kakskerrassa asuvien siirtolaisten omaisten haastatteluina. Aivan kaikki eivät ehkä ole mukana, mutta täydennyksiä voi kertoa sekä Muuriselle että 2x-lehdelle.

Ossi Muurinen oli itse vain kaksivuotias, kun viimeinen evakkojuna vuonna 1944 lähti Karjalan kannaksen suurhyök-

käyksen edellä kohti länttä. Sillä *Muurisen* perhe, äiti *Lyydia* ja isä *Hannu* sekä lapset Raija, Saini, Kaija, Ossi ja Heimo siirrettiin muitten mukana Paimion kautta Sauvoon. Kaksi vuotta myöhemmin saatiin pysyvämpi asuinpaikka Kakskerran Hyyrtilästä.

Perhe sai ostaa määrään Brinkhallin kartanon maista. Sinne rakennettiin ensin asuintalo, sitten navetta ja sauna. Perheeseen syntyivät vielä työt Eili ja Auli.

Hyyrtilässä perhe on pysynyt lähes näihin päiviin asti. Nyt se on Ossi Muurisen tyttären omistuksessa.

Naapuriapua ja tupailtoja

Muurisen mukaan kakskertalaiset ottivat Karjalasta tulleet perheet hyvin vastaan. Yhteistyötä tarvittiin myös toimeentulossa. Lähes kaikki karjalaisperheet päätyivät viljelemään maata, mutta he olivat menettäneet sodassa melkein koko

omaisuutensa. Tarvittiin maatalouskoineita ja muita työkaluja.

Veljekset Hannu ja Taavetti Muurinen alkoivat heti tultuaan käyttää yhteisiä työvälineitä. Hannun Hyyrtilän pellot olivat jo vanhastaan heinällä, kun Taavetin Tulkkilassa oli viljanviljelyyn soveltuva maata, joten veljekset sopivat yhteisviljelystä: molempien heinät viljeltiin Hyyrtilässä ja viljat Tulkkilassa.

Naapuriapua saatiin ja yhteisiin yhdistyksiin otettiin mielellään mukaan, ja avioliittojakin solmittiin. Nuorisoseuran tupailat ja teatteriharrastus olivat suosittuja tutustumistilaisuuksia.

Ossi itse ei esiintymistä harrastanut. Hän muistaa vain yhden runonlausunnan Maaseudun Nuorten Liiton tupaillassa, joka pidettiin perheen kotona. Ekaluokkalaiseen iski armoton ramppikuume: hän piiloutui pöydän alle, ja sisko kiirehti hätiin lukemaan runon loppuun.

Muurilan raittikylästä

Suuri osa Kakskertaan päätyneistä karjalaisperheistä oli kotoisin Kuolemajärven Muurilan kylästä, niin myös neljä Muurisen perhettäkin.

Muurila oli tyypillinen kannakselainen raittikylä Suomenlahden rannalla, 50 km Viipurista etelään. Talot oli rakennettu vierekkäin kylätien varteen meren ja Kipinolanjärven välistä soraharjua myötäillen. Länsisuomalainen tapa sijoittaa talot yksittäin viljelysmaittensa keskelle

oli tiiviissä kyläyhteisössä kasvaneille karjalaisvakoille uusi kokemus.

Muurilasta tulivat myös *Eveliina* ja *Malakias Muurinen* sekä heidän lapsensa Aino, Toivo, Vilho, Saima ja Heino.

Malakias oli Muurilassa toiminut kylänvanhimpana ja venäjän kielen tulkkinä. Kielen hän oli oppinut myyntimatoilla Pietarissa, ensin kokkipoikana laivassa ja myöhemmin oman "Muurila"-kaljaasin kipparina.

Kakserran Pepposiin asettuessaan Malakias ja Eveliina olivat jo eläkeiässä, mutta osa jo aikuisista lapsista muuttivat heidän mukanaan uudelle maanhankintatilalle. Muuriset liittyivät osakkaiksi

Kakserraan perustettuun Karjalaisten Koneosuuskuntaan.

Viljely ei kuitenkaan ollut kovin tuottoisaa, eikä perhe viihtynyt syrjäisessä talossa. Nuorempi väki hakeutui Turkuun töihin. Toivo ja Heino perustivat kaupunkiin oman leipomon. Eveliina ja Malakias viettivät viimeiset vuotensa Turun Betaniakodissa.

Malakiaksen jälkeläisistä tunnetaan parhaiten pojanpoika Kullervo, joka oli 1950- ja 60-luvulla Suomen jääpallojoukkueen luotettu maalivahti. Kun Ossi Muurinen v. 1962 oli Oulussa suorittamassa asepalvelustaan, sai hän ensimmäisinä päivinä tämän tästä vastata kysymykseen "oletko Kullervon veli?"

"Kaksertalaisten ja karjalaisten yhteinen koulupolku" Sotien jälkeen Satavassa ja Kakserrassa oli kummassakin oma koulunsa. Tämä kuva on otettu v. 1954 (?) koulun rannassa niin, että taustalla näkyy vanha pappila. Opettaja Martta Purkoski istuu lasten keskellä.

Oppilaat (tunnistus muistinvaraisesti) takarivistä vasemmalta lukien: Antti Aaltonen, Asko Yrjönen, Magnus Vikström, Mauri Alanen, Tarmo Talvio, Arto Hiito, Martti Luolamaa, Hilikka Kokko, Irma Aho, Eili Muurinen, Riitta Jansen, Liisa Vaksam, Terttu Viljanen, Osmo Reilimo (?), Matti Alanen, Harto Reilimo, opettaja, Pirjo Varjonen, Anneli Teileri, Hillevi Viljanen, Kalervo Aho (?), Toivo Yrjönen, ??, Tauno Kokko, Jorma Toivonen, Markku Hiito.

Samasta Muuristen suvusta on lähtöisin Malakiaksen veljen Taavetin pojanpoika Antti Muurinen, joka on saanut mainetta Suomen jalkapallomaajoukkueen valmentajana.

Taavetin suku

Alina ja *Taavetti Muurinen* muuttivat Kakserran Tulkkiin lastensa Tenho, Einar, Helka, Aune, Martti ja Pertti kanssa. Yksi pojista, Toive, oli kaatunut Vuosalmen torjuntataisteluissa 1944.

Taavetti omisti Muurilassa myllyn ja toimi sen viimeisenä myllärinä. Perheen maatila oli aivan Suomenlahden rannalla, joten osa elannosta saatiin kalastuksesta. Kakserrasta perhe sai ostaa Tulkkilan tilan.

Alinan ja Taavetin lapset ja lapsenlapsen ankkuroituivat vahvasti Kakserraan. Einar avioitui naapuritalon eli Monnoisen tyttären, Tuulan kanssa, ja heidän poikansa Heikki viljelee nykyisin Tulkkiä ja nuorempi veli Seppo Monnoista. Veljekset osallistuvat näkyvästi myös yhteisten asioiden hoitoon.

Heikin sisar Marjatta hakeutui Turkuun töihin, ja hänelle lohkottiin omakotitontti Tulkkilan maista.

Taavetin tytär Helka avioitui karjalais-sukuiseen Lauri Kääriän kanssa ja asettui Kakserran Kaivoisiin. Heidän tilaansa isännöi nykyisin poika Jari.

Muista Taavetin lapsista Aune ja Martti rakensivat perheilleen talot Höyhtientien varteen. Tenho, Helka, Aune ja Martti saivat perinnöksi rantapalstat järven rannalta.

Peussat ja Yrjöset

Hilja ja *Abraham Peussa* olivat Muurilassa asuneet osaa samaa "Keskitaloa" kuin Taavetti ja Hannu Muurinen. Niinpä kukaan ei ihmetellytkään kun he ostivat Tulkkilan vierestä määräalan "Peussalan". Perheen työtöt Vuokko, Hilikka, Maila ja Vilma hakeutuivat nopeasti työhön Turkuun ja Peussalan viljelystä jäi hoitamaan Unto, joka avioitui kaksertalaisen Signe Viiristön kanssa.

Yrjöset, *Maria* ja *Taavetti*, pojat Konsta, Armas ja Eugen.

Myös Yrjöset ostivat Brinkhallin Kalli-olasta määrään, johon rakensivat pienviljelystilan. Taavetti oli muurari, joka opetti ammatin myös pojilleen. Niinpä Yrjöset olivat mukana lähes kaikissa Kaksikerran evakkojen muurauksissa.

Ainon perhe

Neljännet Kaksikertaan päätyneet Muuriset olivat Satavaan, Erikvallen tien varteen asettuneet äiti *Aino Muurinen* ja lapset Ellen, Vilma ja Martti. Perheen evakkomatka oli ollut murheellinen: ensin isä Salomon sairastui ensimmäisellä evakkomatalla ja kuoli, Reino-poika kaatui Karhumäessä 1942 ja tytär Pirkko sairastui ja kuoli Sauvossa, ennen kuin perhe oli päässyt omaan kotiin.

Satavaan perhe kotiutui kuitenkin hyvin. Pikkutilan naapureiksi tulivat kuolemajärveläiset Rytkölän ja Vesterisen perheet, samat jotka olivat olleet Muurilassakin perheen naapureina. Martti-poika rakensi sittemmin oman talonsa tien toiselle puolen.

Rytkölät ja Vesteriset

Aino Muurisen naapuriksi asettuivat *Helli* ja *Urho Rytkölä* lastensa Mirjan ja Rainen kanssa. Urho oli Muurilassa harjoittanut taksiliikennettä, mutta Kaksikertaan tultuaan hän ryhtyi kirvesmieheksi. Lapsetkin ovat rakentaneet kotinsa Satavaan.

Toiset naapurit, *Maria* ja *Mikko Vesterinen* ja heidän Toivo-poikansa, tulivat

Muurilan Kyrönniemestä meren rannalta. Mikko oli kannaksella tunnettu kalastaja, kuului merisuojeluskuntaan ja meripelastusseuraan ja oli mukana perustamassa Etelä-Suomen Merikalastajaliittoa. Silti hän, kuten useimmat muutkaan Karjalan kalastajista, ei saanut mahdollisuutta jatkaa vanhaa elinkeinoaan, vaan joutui tekemään kirvesmiehen ja sittemmin yövartijan töitä.

Helvi ja *Urpo Rytkölän* perhe oli myös alkujaan Kyrönniemen kalastajia. He keskittyivät Satavan tilallaan puutarhaviiljelyyn ja myivät tuotteitaan Turun kauppatorilla. Lapset Laura, Eeva, Veikko ja Sisko ovat kaikki jääneet Satavaan joko kesäasukkaiksi tai vakinaisesti.

Liespuut, Alaset, Ahot, Rakkolaiset

Kollin tilan ostivat vuonna 1945 *Otto* ja *Helmi Liespuu*. Otto oli syntynyt Valkealassa, valmistunut ekonomiksi Helsingissä ja töissä Viipurissa talvisodan sytyttyä. Hänellä oli myös maatila Muolaalla. Otolla oli ensimmäisestä avioliitostaan kaksi lasta, Niilo ja Matti ja kaksi yhteistä, Ilkka ja Anna-Liisa.

Otto Liespuusta tuli kaksikertalaisten arvostettu luottohenkilö. Vuonna 1951 hänet valittiin kunnanvaltuuston puheenjohtajaksi. Pesti päättyi vasta vuonna 1968, kun Kaksikerta pakkoliitettiin Turkuun.

68 hehtaarin tilalla Liespuut pitivät karjataloutta, mutta suuritöisen maati-

lan ohella Otto hoiti myös Maakansalehden toimitusjohtajan tehtävää Helsingissä.

Alanen, Eero ja *Maija*, pojat Mauri, Matti ja Markku

Maija oli kotoisin Laatokan Mantsin saaresta ja sotien jälkeen Maija ja Eero tulivat työhön Brinkhallin kartanoon, jossa Eero sai pitkäaikaisen työsuhteen arvostettuna tallimestarina. 50-luvulla he ostivat Kalliolasta järven rannalta määrään, johon he rakensivat omakotitalon. Talo on edelleen suvun omistuksessa.

Kolme *Ahon sisarusperhettä* saapui Kaksikertaan Kannaksen pohjoisosasta, Kirvun pitäjältä.

Maila ja *Olavi Aho* rakensivat talonsa Myllykylän ja Penilän välimaastoon. Pojat Kalervo ja Pertti syntyivät Kaksikerrassa. Olavi työskenteli Myllykylän sahalla ja teki kirvesmiehen töitä. Myöhemmin hän oli seurakuntien palveluksessa. Maila työskenteli välillä Harjattulan kartanon kasvihuoneissa.

Eino Aho, vaimo *Mirja* ja Irma-tytär asettuivat Kollin tilan naapuriin. Eino sai toimeentulonsa merenkulusta.

Einon ja Olavin sisar *Tyyne Jansen* asettui *Artur*-miehensä ja kahden tyttärensä, Leenan ja Riitan kanssa Kaksikerran Myllytilalle, jossa Artur toimi sekä myllärinä että pienen sahalaitoksen puuseppänä.

Muitakin sisaruksia Kaksikertaan asetui. *Uuno Rakkolainen* tuli poikansa Ensiön ja veljensä *Eino Rakkolaisen* perheen kanssa Harjattulaan. Uuno ja Eino olivat kotoisin Suomenlahden rannalta ja jatkoivat Kaksikertaan tultuaankin ammattikalastajina. Einon perheeseen kuului Tyyne-äidin lisäksi lapset Eila, Aila ja Olavi sekä Kaksikerrassa syntyneet Mirja ja Onni. Mirjan 2x-lehden lukijat tuntevat taitavana valokuvaajana.

Karjalaisten Koneosuuskunta

Muurisen veljesten esimerkki innosti muitakin tulokkaita yhteistyöhön. Perustettiin Kaksikerran karjalaisten koneosuuskunta, johon liittyivät lisäksi Unto Peussa, Malakias Muurinen, Taavetti Yrjönen ja Eelis Telleri.

Osuuskunnalle ostettiin aluksi siirretävällä moottorilla varustettu puimakone, jota kuljetettiin hevoskärryillä talosta taloon. Talkooväki siirtyi koneen mukana ja sai kulloisestakin työtalosta ruuan ja kahvit. Talkoopäivän päätteeksi saunottiin joukolla.

Myöhemmin osuuskunta hankki vielä perunannostokoneen ja vuonna 1949 petroolikäyttöisen Ford-traktorin, jolla hoidettiin kynnöt, muokkaukset, perunannosto, puimakoneen käyttö ja kuljetukset.

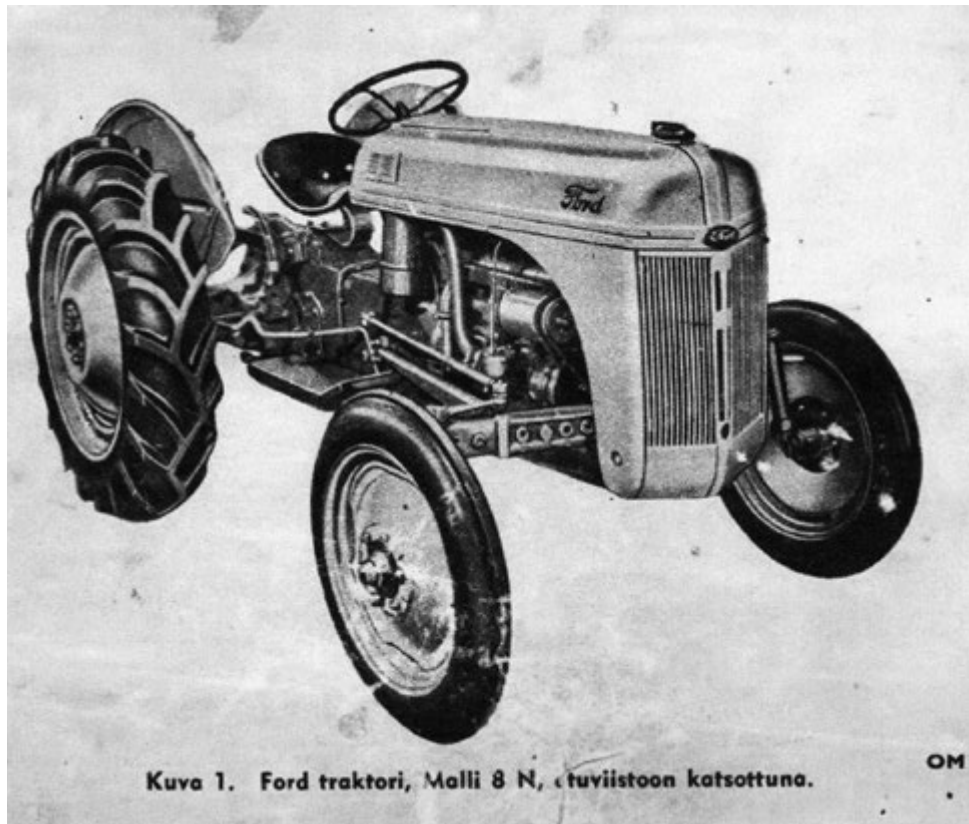
Koneosuuskunta purettiin vasta 1962. Hannu Muurinen lunasti traktorin ja koko konekannan. Traktori on yhä toi-

mintakyykyinen ja liikkui viime kesänä Hyyrtilän maisemissa.

Moni nykyisistä kakskertalaisista polveutuu sodan jälkeen tänne juurtuneista karjalaisperheistä. Heissä Karjalan muistot elävät. Ossi Muurinen kiteyttää evakkoperheiden tunnelman karjalaiseen anekdoottiin:

Talon emäntä aikansa siirtolaisten touhua seurattuaan sanoi siirtolaisemännälle: ”mää ole vähä aikka seurann teirä touhuan ja tullu simmosse tulokse, et te olette kaik vähä löylyyömi”, johon tämä vastasi: ”Mut kuuleha sie, kova se ol löylykii”.

Osuuskunnan traktori.

Kuva 1. Ford traktori, Malli 8 N, etuviistoon katsottuna.

OM

Ritva Nummiora ja Osmo Purhonen

Antoisa päivä veden äärellä Kaks Kerrassa

Eläkeläisten kalastustapahtumasta
iloa ja hyötyä saavikaupalla

Kaks kertaseura ja Airiston-Velkuan kalastusalue järjestivät yhdessä lokakuussa riemastuttavan syyspäivän tapahtuman Kaks Kerrassa, Kirkkosalmen vesillä. 15 innokasta eläkeläistä oli tullut viettämään päivää ja kalastusasioista oppia saamaan, ideoijan ja päivän emännän Anneli Rantalaihon kauniille kesämökille.

Ja sitä oppia todella saatiin! Paikalla oli kunnioitettava joukko asiantuntijoita. Käytiin läpi kalastukseen ja jokamiehen oikeuksiin liittyvää lainsäädäntöä, kuka saa kalastaa ja missä, miten pyydykset tulee merkitä, miksi kalastuksenhoitomaksua peritään ja mihin se käytetään, eri lajien rauhoitusajat, pyyntimitat, jne. Pää tuli niin täyteen tietoa, että eläkeläistä jo melkein huippasi.

Onneksi tilaisuuden loistava emäntä oli varautunut tämän seurueen runsaaseen kestitsemiseen laittamalla sopivin

välein - opin ohessa - pöytään kaffetta ja särvintä ja vielä erinomaista lämmitettyä keittoa, sillä se kaunis syyspäivä olikin pirullisen kylmä ulkona puuhattessa.

Opimme siis kädestä pitäen millaista on verkkokalastus laiturilta käsin. Kutsuivat sitä vähän halventavasti ”mummokalastukseksi”. Nokkelaa nokkelaa, sanoo taas tämä kalastaja; mummut kyllä ovat aina keksineet kaiken elämää helpottavan tarpeellisen!

Verkko köysineen on siis tässä suljettu ympyrä, jota keritään laiturin ja poijun välillä. Samaan tapaan kuin kalastetaan verkoilla talvisin jään alla. Helppoa ja tuottoisaa, sanoo Anneli verkkokalastuksesta. Verkoissa oli tälläkin kertaa roima määrä ahvenia, suuria ja pulleita ja niistä riitti kaikille fileerausopin lisäksi myös kokonaisina kotiin viemiseksi, vaikka savustuksen harjoitteluun (tai vaallisen hyvää tuli!).

Fileerausoppia saatiin myös lähiseudulla aiemmin kalastetun kuhan avulla. Kaikki halukkaat pääsivät töihin ja onnistuivat mainiosti. Siis ilmeisesti tästä lähin "good bye" K-Superin kalatiskin fileerauspalvelulle?

Extra herkkuna saivat halukkaat ja kylmää pelkäämättömät vielä kokeilla meriretkellä jigi-kalastusta Haarlansalmen matalikolla. Naiset saivat kaikki kalat, kuulemma. Jigi-kalastus oli hieno uusi kokemus monelle. Siitä lisää alla.

Päivä oli niin antoisa, että heti lähdettiin suunnittelemaan jatkoa: kalansyöntipäivää reseptinvaihtoineen! Soppaa, savustusta ym...

Joskus keväällä? Olkaapas kuulolla!

Aukeaman kuvat: Ritva Nummiara.

Ohessa vielä tarkemmin jigi-kalastuksesta ja kaikkeen kalastukseen yleisesti liittyvästä lainsäädännöstä, Osmo Purhosen koostamana.

Jigi-kalastusta

Kalaopas Tomi Soininen Tomppa's Fishing Tours Oy:stä esitteli jigi-kalastusta, ensin yleisesti koko porukalle ja sitten käytännössä halukkaille merellä.

Jigi-kalastus on virvelöinnin erityismuoto, jossa heiton jälkeen viehettä kuljetetaan pitkin pohjaa sellaisella alu-

eella, jossa kalojen, erityisesti ahventen tai kuhien oletetaan oleskelevan. Jigi-kalastusta tehdään yleensä veneestä käsin, mutta se onnistuu mainiosti myös rannalta, kunhan ranta on riittävän avoin ja syvä. Vieheet ovat erivärisiä, lievästi kalaa muistuttavia pehmeitä muovikapaleita, joissa koukku on kiinnitetty kätevästi selkäpuolelle, jotta pohjaan tarttumista ei tapahtuisi. Jotta viehe laskeutuisi riittävän nopeasti, siimaan kiinnitetään myös riittävä lyijypaino. Välineet ovat suhteellisen edullisia ja niitä on runsaasti saatavilla alan liikkeissä ja marketeissa.

Jigi-kalastuksen saalista, 35 cm ahven. Kuva: Tomi Soininen.

Kalastukseen liittyvää lainsäädäntöä

Onkiminen, pilkkiminen ja silakanlitkaus taas ovat jokaiselle kuuluvia yleiskalastusoikeuksia ja maksuttomia kalastusmuotoja. Viehekalastavan 18–64-vuotiaan pitää maksaa kalastonhoitomaksu, mikä oikeuttaa kalastamaan yhdellä vavalla. Muihin kalastustapoihin kuten verkko-, koukku- ja rysäkalastukseen sekä uisteluun useammalla vavalla tarvitaan kalastonhoitomaksun lisäksi aina kalaveden omistajan lupa.

Vesialueet voivat olla pelkästään yhteen kiinteistöön kuuluvia, tai yhteisiä eli useammalle kiinteistölle yhteisesti kuuluvia. Yhteiset vesialueet muodostavat osakaskunnan. Suurin osa Kaksikeran- Satavan vesialueista ovat osakaskuntien omistuksessa. Yksittäisen kiinteistön osuudet yhteisiin vesialueisiin ilmenevät kiinteistörekisteriotteesta, useimmiten myös kauppakirjasta. Osakaskunnan osakkaalla on kalastusoikeus osakaskunnan vesialueeseen osuutensa suhteessa.

Yleensä osakaskunnalla on omia kalastukseen ja pyydyksiin liittyviä säädöksiä ja maksuja (pyydysmerkki). Osakaskunnista ja niiden toimihenkilöistä on usein vaikea saada tietoa. Tällä alueella paras tapa on kysyä naapureilta, voi myös kysellä Airiston-Velkuan kalastusalueen toimistosta.

Kysymys siitä, kuinka läheltä toisen rantaa voi kalastaa, nousee usein esiin.

Kalastusalue. Kuva: Tomi Soininen.

Laki ei anna yksiselitteistä ohjetta, mutta sanoo, että häiriötä ei saa aiheuttaa. Joskus on yleisohjeeksi esitetty, että etäisyys rakennetun ja asutun tontin rantaan tulisi olla vähintään 50 m.

Kalastuslaki määrää, että seisovat tai kiinteät pyydykset on merkittävä selvästi ja havaittavasti. Vesiliikennealueilla vaaditaan 1,2 m korkeat liput, muilla alueilla vähintään 15 cm korkea koho tai 40 cm korkea lippu. Pyydykseen tulee

lisäksi merkitä kalastajan nimi ja puhelinnumero.

Muutamille kaloille on määrätty alamittat: Luonnontaimen 60 cm, rasvaeväleikattu taimen 50 cm, lohi 60 cm ja kuha 42 cm. Alamittaiset kalat pitää laskea takaisin vesistöön, elävänä tai kuolleena.

Kalastusta valvovat laillistetut kalastuksenvalvojat. Myös osakaskunnan osakkaalla ja osakaskuntaan kuulumat-

toiman vesialueen omistajalla on oikeus tarkastaa, että pyydyks on säädetyllä tavalla merkitty kalastusoikeuden osoittavalla merkillä. Hänellä on oikeus ottaa talteen pyyntiin asetettu pyydyks, jota ei ole näin merkitty, sekä siinä oleva saalis edellyttäen, että pyydyksen omistajaa ei tavoiteta tai tämä ei kehotuksesta huolimatta poista sitä ja saatavilla ei ole riittävää ja oikea-aikaista virka-apua.

Lisätietoa:

Maa- ja metsätalousministeriö: Kalat.fi
Kalatalouden Keskusliitto: Ahven.fi
Airiston-Velkuan kalastusalue: airistovelkua.fi

Tomppa kotimatalle.

Olen rakastunut pyörääni

Maisemat valuvat ohitse. Oman hengityksen rytmi tasoittaa menoa. Ollapa pyöräilykuningas, maankuulu maantiekiihtäjä. Fyysisesti hyvässä kunnossa, vailla tekosyitä rääkille. Ekologisuuden puolesta kantaa ottava ja urheilullinen samanaikaisesti. Tiirailla maailman rivienvälejä aistit jännittyneinä, vain oleelliseen keskittyen. Olla vain yhdellä retkellä, kohti hautaa, maanpaossa oman hiilijalanjäljen takia. Kaikki hyveellisimmät piirteet matkassa mukana; viisaus ja äly, jotta matka johtaisi kohti ihmistä. Kuulaus ja kalpeus riittäisivät, ettei palaisi ikinä. Ettei olisi kuivilla.

Kirosanoina kirjat, vain suuri Sinä karttana. Kohtalona tie. Vaihteet raksuttavana kellona, rannekello hikisenä ranteessa. Ajatus huomiossa, huominen niin sanotusti hänessä. Liika on liikaa, sitä pohtisi. Ei päihteiä, ei muoviroinaa, ei herkuja. Kertoisi mitä tähdet ovat, tuntevatko asfaltin tummat kohdat. Ei olla perillä vielä, selkä kestää.

Hengailla kavereiden kanssa pyörien selässä, konsensusta etsien, oikkuja ihanoiden. Että tietäisivät jatkaa ja polkea vielä lujempaa. Maanitellen, viipyilyä seu-

raten. Ollen onnellinen eväistä. Sanoen vastaantulijoille ”en väistä”. Autuaana, korruptoitumattomana, taistellen. Polkien vain polkemisen takia, mieltä virkistäen. Trendejä seuraillen.

Jalkojen kohdatessa maan tuntisi lentävänsä. Askel askeleelta tyytyväisempänä taitettuun matkaan. Nauttien raikkaasta ilmasta, hiljaisuudesta, levosta. Stressin poistumisesta. Tahtomatta levätä pyörän vaihteiden ollessa seisahtuneina kellonviisareina pörhöllään. Onnekseen ollut ostamatta bussilippua. Tai marssinut jalkaisin. Tai käyttänyt mitään muuta tapaa paikasta toiseen siirtymiseen. Pyörä, Kaksikerrantie ja Jussi, siitä on hyvä alkaa.

Ja alkuja oli tänä kesäkautena monia, milloin töihin, kauppaan, rannalle. Hikisenä helteestä tai märkänä sateesta. Litratolkulla vettä mukana. Kypärä päässä niin kuin pitää. Mansikkapaikkoja ylös kirjaten. Polkupyörä ystävänä, luottokaverina matkassa mukana. Suomalaisena perusjässikkänä itselleen toistellen ”Odot, seuraava päivä on sinun”.

Ylpeänä siitä, että laittoi aamulla kengät jalkaan, kuin merkiksi almanakkaan ja niille, jotka epäilivät tahtoa pelastaa maailma. Keho pyörän päälle huutaen, muutaman päivän tauon jälkeen. Ammattilais- vapaa-ajanpyöräilijä, se menee minne vaan. Pyörien kollektiiviseen kilpavarusteluun osallistuen, sopivasti tuunattuna. Kun tuuli solisee korvissa, ei enää etsi lohtua muualta. Koivikot niaavat yhteiselle harmonialleen. Myös aurinko osallistuu tuottamalla kuivan kallion tuoksua. Assosioi vapaasti loppumatkan ajan.

Kirjoittaja on nuori turkulainen elämäntapaeläytyjä, musiikkia ja sienestystä harrastava myyntiedustaja, jolla on juuret Satavassa.

Kuva: Jaakko Tolonen.

Kakskertaseuran tapahtumia

Tänäkin vuonna oltiin taas monessa mukana. Omia tapahtumia järjestettiin parisen kymmentä ja lisäksi oltiin mukana tai avustettiin lukuisissa muiden järjestämissä tilaisuuksissa. Tapahtumakalenterin tietyt tilaisuudet ovat vakiintuneita aikaan sidottuja (mm. Suvikirkko, Kakskertapäivä, Myllyjuhla, Itsenäisyyspäivän juhlallisuuDET) ja muita sirtotellaan eri kuukausille aiheen mukaan ja siten, että tarjontaa olisi tasaisesti ympäri vuoden. Koordinoinnista vastaa pääosin seuran kulttuuri- ja toimintatyöryhmä.

Seuran kotisivuilla esitellään tapahtumat ja niiden toteutumisen jälkeen uutispalstalla kerrotaan sanoin ja kuvin miten meni. Kakskertaseuran tapahtumat ovat lähes poikkeuksetta avoimia, kaikille tarkoitettuja tilaisuuksia.

Neulomakerho

Neulomakerhon kokoontuminen paritomien viikkojen tiistaisin on ainoa läpi vuoden kulkeva tapahtuma. Muut ovat yksittäisiä ilta- tai päivätilaisuuksia. Keväällä ja syksyllä tehdään käsitöitä Kakskertatalolla, kesällä kokoonnutaan rannoilla ja laitureilla. Tämä kesä aloitettiin kirkon laiturilla, jatkettiin ja päätettiin

Vapparin reunalla Korterannantiellä (eri paikoissa), käytiin Kulhossa ja järven rannalla Järvipeniäläntiellä. Brinkhallin laiturillakin piti käydä, mutta kaatosade ja myrskytuuli peruuttivat vierailun.

8.2. Vuosikokous

Helmikuun ainoa yleinen tilaisuus oli vuosikokous. Siellä vahvistettiin tulevat tapahtumat seuran toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

11.3. Missiotreffit

Yhteistyössä Martinseurakunnan ja saarten muiden toimijoiden kanssa järjestettiin talviset missiotreffit Hennalassa. Paikalle oli tullut perinteiseen tapaan soppatykin ja linnunpönttöjen rakentamisen kanssa Kakskerran Erä, joka hoiti myös pysäköinnin järjestelyt. Kakskerran VPK:n hälytysosastolaiset olivat paikalla eläinpelastusautolla ja naisosasto miehistöautolla. Autoihin sai käydä tutustumassa. Kakskerran Kaksoispisteen partiolaiset olivat olleet Hennalan pihassa leirillä ja yöpyneet talviteltoissa.

Suojainen sää sai lapset innostumaan lumesta, oli pientä lumisotaa ja pulkkaamisen riemua. Oman suosionsa sai myös paikalla ollut poni, jolla pienimmät pää-

sivät ratsastamaan. Raimo Västinsalon koira ihastutti lapsia, jotka hämmennyneinä katsoivat hyvin koulutetun koiran oppimia temppuja.

Kuva: Jaana Majatie.

7.4. Retki Saloon

Kakskertaseura teki retken Saloon, tee- mana olivat käsityöt ja taide. Ensin pii-

Kuvassa negatiiveista muotoiltuja töitä, kuvaajana Piia Kramsu.

pahdettiin Anjalin-lankakaupassa. Naapurissa oli ihastuttava nappipuoti Salon Nappi, josta löytyi pikkuisia kotiin tuomisia. Salon taidemuseon Veturitallin anti ihastutti ja hämmästytti, esillä oli kuvanveistäjä Anja Ahon töitä ja näyttelynä Salon Taiteilijaseuran 50-vuotisjuhlanäyttely. Matka jatkui autolla kohti Halikon Design Hill myymälää, josta kaarrettiin takaisin kohti Kakskertaa.

17.4. Kummimatka Ugandaan

Pia Arasola ja Seppo Jaakkola kertoivat sanoin ja kuvin Suomen World Visionin järjestämästä kummimatkasta Ugandaan. Matkalla oli heidän lisäksi 25 muuta kummiä. Matkan yksi mieleen painuvin tapahtuma oli oman kummilapsen tapaaminen.

Mielenkiintoinen esitelmä kertoi alueen vaikeasta elämästä ja World Visionin kehitysprojektin aikaansaannoksista. Koulutusta on annettu ammatti- ja talousasioissa ja yhteistyömallien rakentamisessa. Tavoitteena on perheiden tukeminen paremman talouden ja toimeentulon hankkimisessa. Kaikki tarpeet ja päätökset tulevat paikallisilta toimijoilta, WV ei ohjaa projektin avustusrahojen käyttöä. Näin paikalliset osaavat toimia jatkossa myös ilman ulkopuolista tukea.

12.5. Siivoustalkoot

Porukalla puhdistettiin pääteiden tienvarsia ja ojia. Lisäksi monet saarellaiset siivosivat omien kyläteidensä ja tonttensa ympäristöjä "Pidä saaristo siistinä"-hengen mukaisesti.

20.5. Kaatuneitten muistopäivä ja Suvikirkko

Perinteinen muistaminen hoidettiin perinteisellä tavalla helluntaina. Kirkonmenojen jälkeen laskettiin partiolaisten, Kaks kertaseuran ja seurakunnan kukkalaitteet sankarihaudoille ja sankarimuistomerkillä. Kahvit juotiin huoltorakennuksella kesäisten sävelten siivittäminä.

10.6. Piknik Brinkhallin kallioilla

Olemme ottaneet tavaksi järjestää kesän aluksi piknik-retken jossain saarten upeilla kallioilla. Nyt kohteena oli Brinkhallin kartanon takana oleva mäki, kahden veden, järven ja meren, välissä. Ensi vuonna vaihdamme maisemaa ja haemme paikan Satavasta. Kesä on mukava toivottaa alkaneeksi kuohujuoman ja pienen purtavun kanssa, kukin tuo omat eväät.

Kuva: Pirjo Koskinen.

17.6. Retki Myllykylään

Kaks kertaseura on aloittanut saarten vanhojen kylien esittelyn. 2x-lehden kevätnumerossa kerrotaan kylän vaiheista ja historiasta ja kesäkuussa tehdään opastettu kotiseuturetki kyseiseen kohteeseen. Viime kesänä vuorossa oli Myllykylä.

Kylän raitteja kulkien tutustuttiin vanhoihin rakennuksiin, elinkeinoihin ja yleensä elämään näillä mailla. Oppaina toimivat Kaarin Kurri, Ritva Nummiora ja paikalliset asukkaat. Vanhoja rakennuksia päästiin katsomaan sisältä ja kuultiin niiden säilyttämiseksi tehdyistä korjaustoimenpiteistä. Osmo Purhonen kertoi järven vedenpinnan sääntelystä ja patojärjestelmästä. Käytiin katsomassa kyläyhdistyksen kunnostamaa uimapoukamaa järven rannalla. Välillä nautittiin kahvia ja kuunneltiin asukkaiden kertomuksia elämänvaiheistaan.

Myllykylään kuuluu myös merenranta-alue Vapparin reunalla. Siellä on suojaisa venevalkama, jota kyläläisten omien veneiden lisäksi pitävät kotisatamana lähisaarten mökkiläiset. Valkamaa suojaa meren aalloilta ja tuulilta Pitiskari, entinen saari, nyt jo kuroutuneena Kaks kertan saareen. Siellä saimme tutustua Raimo Narjuksen perheelleen suunnittelemaan ja rakennuttamaan upeaan kesähuvilaan, jota esittelivät Pauno ja Anja Narjus.

30.6. Kaks kertapäivä Hennalassa

Tänä vuonna vetovuorossa oli Martinseurakunta ja tapahtumaa vietettiin

idyllisen Hennalan seurakuntakodin pihapiirissä. Paikka sopi erinomaisesti tällaisen kotiseutujuhlan tapahtumapaikaksi. Päärakennuksen ja vanhan viljamakasiinin välinen yläpiha muodosti kompaktin alueen, missä pääosa yhdistysten esittely- ja myyntipaikoista oli esiintymislavan ja katsomon välittömässä yhteydessä. Buffetti ja ruokailutilat olivat päärakennuksessa sisätiloissa. Talkoilla pantiin piha kuntoon ja hoidettiin tarjoilut.

Roope Lipasti esittelee seuraavan puhujan Riitta Räsänen. Kuva: Mirja Rakkolainen.

Päivän juontajana toimi Roope Lipasti, musisoinnista vastasi Toni Heino ja äänitekniikasta huolehti Kauri Laine. Tilaisuuden avasi seurakunnan edustajana Jussi-Pekka Paija. Kaks kertaseuran vastuulla on käräjäosuus, joka alkaa perinteisesti Kaks kertalaululla ja sen esittää aina Jaana Majatie.

Kaks kertan käräjien teemana oli tänä vuonna *Välitä*. Aihetta lähestyttiin sekä vanhustyön että nuorten ja koululaisten näkökulmasta. Seurakunnan vanhustyön toiminnanohjaaja Riitta Räsänen kertoi siitä, miten tärkeää on olla mukana ja

tukena silloin, kun ikä painaa ja ystävät ympäriltä ovat jo poistuneet tai poistumassa tästä elämästä. Esimerkkinä tällaisesta vertaistukitoiminnasta on saarillamme toimiva Tiistaikerho. Toinen alustaja, kansanedustaja Ritva (Kike) Elomaa kertoi nuorten ongelmista, koulukiusaamisesta ja eduskuntatyöstään näiden asioiden parissa. Koulukiusaamisesta esiintyy edelleen, mutta parempaan päin ollaan menossa.

Käräjiin kuuluu myös Vuoden Kaks kertalaisen julkistaminen. Pyrkimyksenä on ollut, että valinta liittyy läheisesti käräjien teemaan. Tälläkin kertaa Kaks kertaseuran hallitus päätyi oivalliseen valintaan päättäessään nimetä tähän kunniatehtävään Haarlan koulun kouluvaarina jo lähes kymmenen vuotta toimineen Reino Hurrin. Hänestä on erillinen artikkeli tässä lehdessä.

Missiotreffit merellä

Yhteistyönä Martinseurakunnan kanssa järjestettävät merelliset missiotreffit jouduttiin tältä kesältä perumaan. Tapahtuma on vakiinnuttanut asemansa yhtenä yhteistyömuotona, joten jatkossa se toivottavasti taas järjestetään.

16.8. Myllytalkoot ja 25.8. Elojuhlat

Tulevia elojuhlia varten siivottiin ja raijattiin myllyn ympäristöä talkoilla. Käytti hommaa, paikat olivat melko hyvässä kunnossa. Itse elojuhlia vietettiin pilvipoutaisessa säässä. Ohjelmassa oli yhteislaulua, tarinaa myllyn kunnostuksesta ja katsaus seurakunnan tuleviin tapahtumiin. Myös ajankohtaisia asioita, mm.

kaavoitusta ja uuden koulun saamista, sivuttiin. Laulelmat veti Jari Hauninen ja myllyn kunnostuksesta kertoi Raimo Västinsalo. Tilaisuuden päätteeksi viritäydettiin illan elotuliin, ns. venetsialaisiin. Satavan sillan kaiteisiin tullaan asentamaan uudenlaiset pidikkeet soihdutulia varten. Niiden toivotaan nyt näkyvän myös merelle päin.

5.9. Tutustuminen padel-peliin

Harjattulaan oli avattu uutukainen padel-pelienttä, johon kakskertalaisia kävi tutustumassa. Lajin suosio on nousmassa ja saa nähdä, minkälaisen innostuksen se saavuttaa täällä saarilla.

18.-19.9. Vaellusretki Satavassa

Kakskertaseura tutustuttaa saarelaisia kotiseutuunsa erilaisin tapahtumin. Piknik-retkien ja kyläyhteisöihin tutustu-

misen lisäksi järjestetään vuosittain vaellusretkiä eri kohteisiin. Onneksi vaapaata ja kaikkien saavutettavissa olevaa maastoa on vielä jäljellä. Rannat ovatkin jo lähes kokonaan siirtyneet yksityiskäyttöön ja piha-alueiksi, joihin ei ole ilman omistajan lupaa mahdollista päästä. Toki muutama vapaa ranta-alue sekä järvellä että merellä vielä on, mutta vähiin ovat käyneet.

Nyt retki suuntautui Satavan metsiin, kierrettiin Heinänokan leirikeskuksen luontopolku ja poikettiin Annalan rannassa. Valitettavan informaatiotosotkun johdosta vaelluspäiväksi oli ilmoitettu kaksi eri päivää. Onneksi retken vetäjälle Raimo Västinsalolle sopivat molemmat ja hän johdatti tulijat metsään molempina päivinä, ja toi vielä takaisinkin.

Kuva: Jaana Majatie.

21.10. Sadonkorjuupäivä

Sadonkorjuupäivää vietettiin Kakskertatalolla. Päivän teemana olivat sienet. Monenlaisia piperryksiä niistä olikin loihdittu vierailijoiden maisteltaviksi. Ruokamaistiaisten ja kahvipöydän antimien lisäksi tarjolla oli laaja kattaus erilaisia kädentaitajien töitä, ihasteltavina ja ostettavina. Niitä olivat tuoneet paikalle Kakserran Kaksoispiste, Brinkhallin Ystävät, Terttu Kärkimäki, Raimo Nummelin, Mirja Rakkolainen, Raimo Västinsalo ja Kakskertaseura.

17.11. Askartelupäivä

Kylmän kauden alkaessa puuhellat, kakluunit ja kiukaat on hyvä saada nopeasti ja helposti lämmittämään. Tähän auttaa kunnollisten sytykepalojen käyttö, mielellään itse tehtyinä. Ja kun takkatuli palaa, lisätään tunnelmaa itse valetuilla kynttilöillä. Näitä kaikkia rakenneltiin askartelupäivänä. Perusmateriaalit hankittiin keskitetysti, kukin käytti niitä tarpeensa mukaan.

Joulukuussakin tapahtuu

6.12. Itsenäisyyspäivän kirkko ja kahvit Hennalassa

Itsenäisyyspäivän kirkko on klo 12 ja kirkonmenojen jälkeen muistetaan sankarivainajiamme laskemalla seppeleet ja kukkavihot sankarihaudoille ja sankarimuistomerkillä. Kirkkokahvit juodaan Hennalassa. Kakskertaseuran mukana juhllisuuksiin osallistuvat myös partiolaiset.

9.12. Jouluaateria Hirvilammella

Perinteeksi muodostunut yhteinen joululounas nautitaan jo 17. kerran Kakserran Hirvilammella klo 13:30 alkaen. Menu ja ilmoittautumisen yhteystiedot löytyvät kotisivuiltamme.

9.12. Lasten kauneimmat joululaulut Kakserran kirkossa

Tänä jouluna lapset aloittavat ja yleisempi tilaisuus on viikon päästä. Lasten laulut alkavat kello 16.

16.12. Kauneimmat joululaulut

Laulut lauletaan tällä kertaa kello 17 alkaen, minkä jälkeen Kaksertaseura tarjoaa glögin ja piparit huoltokatoksella.

Kevään 2019 ohjelmaa

Makkaran paistoa laavulla

su 27.1.2019 kello 17-19; tapaamme kirkon pysäköintipaikalla, josta yhdessä kuljemme laavulle paistamaan omia makkaroita.

Neulomakerho

parittomien viikkojen tiistaisin kello 18-20 Kaksertatalolla 15.1.-23.4. ja 12.2. erikoisteemana ystävänpäivä.

Vuosikokous helmikuussa

Kuvailta 5.3. klo 18-19:30

Jukka Lämsän kuvia.

Näistä kaikista kerrotaan lähemmin vuoden vaihteen jälkeen kotisivuilla www.kakskertaseura.fi

Kaks Kerran kotiseutuyhdistys ry

Salmenrannan tilan historialliset vaiheet Kaks Kerran kotiseutuyhdistyksen kotiseutumuseoksi

Kaks Kerran kotiseutuyhdistykselle kirjoittanut vuonna 1984 Robert Ramberg, päivittänyt vuonna 2018 Olli Säilä.

Kaks Kerran kotiseutuyhdistys on perustettu vuonna 1964, jolloin Kaks Kerran ja Satavan saaret lähi-saarineen muodostivat erillisen Kaks Kerran kunnan. Salmenrannan tila, missä museorakennuksemme sijaitsee, oli vuotta aikaisemmin kaupan kautta siirtynyt kunnan omistukseen. Tila sijaitsee Satavan saarella Höyttisten salmenrannalla ja on pinta-alaltaan puolitoista hehtaaria. Huhtikuussa vuonna 1967 kunta lahjoitti kotiseutuyhdistyksellemme tämän luonnonkauniin tilan siinä olevine rakennuksineen. Tilan vanha päärakennus ja lähiympäristö on sittemmin kunnostettu yhdistyksen jäsenten toimesta pääasiallisesti talkootyönä. Kotiseutumuseomme toiminta on tässä lähes 200 vuotta vanhassa rakennuksessa varsinaisesti aloitettu vasta vuonna 1984.

Salmenrannan tila on vuonna 1925 erotettu erilliseksi tilaksi Salmelan vanhasta talosta. Tilan omisti alkujaan yhteiskoulun opettaja Aino Alexandra Granbom, sittemmin sairaanhoitaja Sanelma Vilhelmiina Maria Granbom aina vuoteen 1943 saakka, jolloin tila siirtyi testamentin kautta kotiapulainen Helmi Vilhelmiina Lempiselle. Hänen hallussaan tila oli kaksikymmentä vuotta, jonka jälkeen Kaks Kerran kunta vuonna 1963 osti tilan. Rakennusta oli edellä mainittujen omistajien aikana käytetty pääasiallisesti kesäasuntona. Tilan puutarha oli vanhojen tietojen mukaan kesäisin hyvin kaunis monine istutuksineen.

Salmelan tila, johon Salmenrannan tila aikoinaan kuului, tunnetaan jo 1500-luvun loppupuolelta, jolloin Satavan verkunnan kylien luku oli noussut neljään-toista, mukaan lukien Kaivoisten kylä. Vanhat asiakirjat kertovat, että Kaivoinen perustettiin vuonna 1557 Juhana Hert-

tuan valtiusaikana Salmen ja Kreivilän tilojen maille. Turun tullikirjuri Henrik Raamin tiedetään olleen tämän suurtilan ensimmäinen omistaja. Tilasta tuli vuodesta 1590 ratsutila, jolle vuodelta 1656 oleva maakirja asetti kaksi ratsumiestä hevosineen. Ajan tavan mukaan tilasta käytettiin nimitystä rustholli. Salmela säilyi eräänä osana Kaivoisten yksinäistalosta yli 200 vuotta, monen omistajan aikana. Sama koskee myös kaikille hyvin tunnettua Marielundin tilaa, jonka vaiheita tarkoin kuvataan sen vuonna 1972 julkaistussa historiikissa.

Salmelan talon myöhemmistä vaiheista tiedetään, että koko silloinen tila käyttäen noin 29 hehtaaria rakennuksiin siirtyi kauppa kirjalla turkulaisen liikemiehen Kaino Konstantin Granbo-

min omistukseen vuonna 1916 ja lohkottiin Kaivoisten yksinäistalosta elokuun 17. päivänä 1918. Kuten edellä on mainittu, suoritettiin uusi lohkominen vuonna 1925 silloisen omistajan Aino Granbomin toimesta. Tila jaettiin kahteen osaan, jolloin syntyi Kaks Kerran kotiseutuyhdistyksen hallussa nyt oleva Salmenrannan tila. Salmelan talo on sittemmin vaihtanut omistajaa muutaman kerran. Sen päärakennus on purettu ja samalle paikalle on rakennettu vuonna 2018 täsmälleen samanlainen uusi rakennus. Talon nykyinen omistaja on nuorisotyön ohjaaja Suvi Pulkkinen.

Museorakennuksemme tiedetään olevan vanhan Salmelan tilan päärakennus. Tarkkaa valmistumisvuotta ei ole tiedossa, mutta voimme hyvällä syyllä uskoa

sen olevan noin 200 vuotta vanha. Rakennustapa ja siinä käytetty puuaine todistavat sen. Rakennukseen ja sen ympäristöön on vuosien varrella luonnollisesti tehty erilaisia muutoksia, mutta entisaikojen talonpoikaismiljöön on onneksi säilynyt aina meidän päiviimme saakka.

Puutarhassa kasvaa hedelmäpuita ja erilaisia jalopuita kuten tammia, lehmäksiä, vaahteroita, saarnia sekä pähkinäpensaita. Alueen kautta johtaa vanha yhteistie salmen rantaan. Tie on nyttem-

min jo umpeen kasvanut. Tien päässä on aikoinaan ollut Höyttisten salmen yhteinen laivalaituri, johon Turusta tulleet vuorolaiset pysähtyivät. Rantaa pitkin itään johtaa niin kutsuttu Runebergin polku Marielundiin ja edelleen vanhaan pappilaan, jossa kirjailijan tiedetään usein käyneen nuoruudessaan.

Kotiseutuyhdistyksen toimintaa

Kaksikerran kotiseutuyhdistys toimii entisen Kaksikerran kunnan alueella kotiseutuhengen ylläpitämiseksi. Käytännön

toimenpiteinä yhdistys pitää keväisin vuosikokouksen tasokkaine luennoitsijoinen, keväisin ja syksyisin pidetään erilaisia talkoita ja juhannuksena lipunostotilaisuus Museotorpalla. Heinäkuussa pidetään kesämyyjäiset monipuolisine tarjoiluineen ja ohjelmineen. Heinä-elokuun vaihteessa tehdään kesäretki johonkin mielenkiintoiseen kohteeseen. Syksyllä on Mikonpäivä-tapahtuma ja joulun alla myyjäiset puuro- ja soppatarjoiluineen. Yhdistys myös pitää yllä Facebook-sivuja nimellä Kaksikerran kotiseutuyhdistys. Sivulla on kenen tahansa nähtävissä runsaasti kuvia menneistä tapahtumista.

Joulumyyjäiset

Perinteiset joulumyyjäiset Museotorpalla (Salmenrannantie 4, Satava-Kaksikerran sillan tuntumassa) järjestetään lauantaina 9.12.2018 klo 15.00- 12.00.

Myytävänä riisipuuroa, väskynäsoppaa, kahvia, glögiä ja torttuja ym. saarelaisten tekemiä tuotteita. Museotorppa on sisustettu jouluun, Joulupukkikin saapuu Korvatunturilta, lapsille pukki jakaa karamelleja. Arpajaiset. Hauskaa yhdessäoloa. Myyntipaikkoja pienellä pöydällä voi varata Pirjolta puh.0400-707 199 hintaan 10 €. Tervetuloa ostoksille!

ETSINTÄKUULUTUS

Etsitään vanhoja kuvia Kulhosta!

Onko sinulla hallussasi tai tiedätkö, missä olisi vanhoja valokuvia, piirustuksia tai maalauksia Kulhon kartanosta (ennen poikakotivaihetta), huviloista ja maisemasta?

Kuvia kaipaamme Kulhon tekeillä olevaan historiikkiin. Kaikki vihjeet ovat kullan arvoisia, sillä toistaiseksi tunnettu kuvamateriaali rajoittuu muutamaa Turun museokeskuksen arkistossa olevaa kuvaa lukuun ottamatta miltei yksinomaan Poikakotiin.

Vastaukset

Kaksikertaseuran sähköpostiin (kaksikertaseura@kaksikertaseura.fi) tai Kaarin Kurrille (kaarin.kurri@gmail.com).

*Iloista Joulua ja
Onnea Vuodelle 2019!*

Toivottaa Kaks kertaseura ry ja lehden toimitus

Kuva: Jaakko Tolonen.

**Takuulla laadukasta työtä
Annamme työllemme ikuisen takuun!**

”Naapuritkin ovat ottaneet
Kymppiremonttien katon nähtyään
meidän kattomme”

- Vesikattoremontti
- Vesikattomaalaus
- Ulkoverhousremontti
- Ulkomaalaus
- Ikkuna- ja oviremontti

PEKKA AHO

Puh. 0400 898 909

www.kymppiremontit.fi

**Joulutunnelmaa
lähikukkakaupasta!**

0400 284882

voikukka@voikukkaflowershop.fi

www.voikukkaflowershop.fi

Stålarinkatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

**JOS..
ELÄMÄ
VIE MEHUT**

TEMPAISE VAHVA ANNOS
VASTUSTUSKYKYÄ!

Kuva: Mirja Rakkolainen.

Kuva: Jaana Mieläntie

Kukkakioski

Anneli Karelius

02 236 0479

Hautausmaantie 21
Avoinna joka päivä 8-18

Let's welcome a memorable
CHRISTMAS SEASON

UPEA JOULU ON SAAPUNUT
SISUSTUS- JA LAHJATAVARALIIKE
LIVING DEAUVILLEN NAANTALIIN!

AVOINNA MA-PE 10-18 JA LA 10-15
JOULUKUUSSA SU 12-16

TERVETULOA MYÖS VERKKOKAUPPAAMME
www.livingdeauville.fi

Living Deauville
HENRIKINKATU 6, 21100 NAANTALI

KUMPPANINA PARAS

PIPELIFE

WWW.PUHDASTULEVAISUUS.FI

Jätevesiasiat kerralla kuntoon!

Meiltä saat kaiken mitä järjestelmäsi tarvitset

- suunnittelu ja asennus
- lupa-asiat

Suodatuskasettipaketti

- helppo ja vaivaton maaperäkäsittelyjärjestelmä
- omakoti ja vapaa-ajan asumisen tarpeisiin
- mitoitettu 1-5 henkilölle
- CE -merkitty

Ota yhteyttä: Suomen Pihakaivo Oy | www.pihakaivo.fi
Juhani Rinne p. 0400 788 358 | juhani.rinne@pihakaivo.fi | Milka Ruuhonen p. 040 1729 444

Kaikki hyvä on lähellä

K Market

DELI

K Market

MOIKOINEN

TERVETULOA ILOISEN PALVELUN RUOKAKAUPPAAN!

Meidät löydät myös
Facebookista >>> ja
Instagramista >>> k-marketit

**Kun tarvitset
viemärien ja kaivojen
huolto- ja avauspalvelua
ota yhteyttä!**

www.IMUAUTO.FI

**Kuljetusliike
Kallio K&H Ay**

puh. 02 2385 805

www.imuauto.fi

**JOULUA KOHTI
K-SUPERMARKET HIRVENSALON KAUTTA**

**Helpota loppuvuoden
pyhiä nettiostoksilla!**

- Tilaa netistä
- Valitse noutoaika
- Nouda kaupalta
- Tuomme ostokset autollesi!

K-ruoka.fi/kauppa tai K-Ruoka -sovellus
Keräilymaksu plussakortilla 4,90.- ilman plussakorttia 6,90.-

**KOTIMATKASI
VARRELLA!**

*Juhla
kaikille aisteille*

K Supermarket
HIRVENSALO

Tavallista parempi Ruokakauppa
Vanha Kaks Kerrantie 1, 20900 Turku
juha.kalliala@k-supermarket.fi
Palvelemme ma-la 7-22 ja su 10-22

REMEO MONI

- HELPPOA KIERRÄTYSTÄ KOTIPIHALLA!

REMEO MONI -palvelu auttaa kierrättämään tehokkaasti. Jäteratkaisussa on 4-6 lokeroa erilaisille kotitalousjätteille. Palvelu vähentää kotona syntyvän sekajätteen määrän jopa puoleen ja tekee kierrättämisestä ennen kaikkea vastustamattoman vaivatonta.

Tehosta kierrätystä ja tee päivän ekoteko. Tilaa pihallesi REMEO Moni osoitteessa kauppa.remeo.fi tai asiakaspalvelustamme asiakaspalvelu@remeo.fi, puh. 010 5400.

Remeo Oy on suomalainen ympäristöhuoltoalan yritys. Yhdessä asiakkaidemme kanssa kehitämme uusia ratkaisuja, joilla eilisen roskat palautetaan hyötykäyttöön, huomisen raaka-aineiksi. **remeo.fi**

Remeo
Ajattele. Uudestaan.

Kakskertatalo

Monipuolinen mahdollisuus Kakskerran sydämessä. Kakskertaseura ja partiolippukunta Kakskerran Kaksoispiste ovat yhteisvastuullisesti vuokranneet talon Turun kaupungilta ja vuokraavat sitä edelleen mm. saarten eri yhdistysten ja yhteisöjen käyttöön.

Käytössäsi ympärivuoden.

Kokoukset, retket, myyjäiset, kesätapahtumat, ym.

Isoon saliin mahtuu istumaan noin 30 henkeä.

Autamme mielellämme tilaisuuksien järjestelyissä.

Tarvittaessa saatavissa esim. kahvitarjoilu erilliskorvausta vastaan.

Talolla kokoontuvat muun muassa tiistaikerho, partiolippukunta Kakskerran Kaksoispiste ja Kakskertaseura.

Järjestä oma tapahtumasi toimivissa tiloissa

- Kertakäyttö 35 €
- Koko vuorokausi 60 €

Varaukset ja tiedustelut:

Outi Kauppi
040-567 7946

kauppi@netti.fi

Vapparintie 118, Kakskerta

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja: Jaana Majatie
jaana.majatie@turku.fi
045 673 3939

Toimitussihteeri: Jarkko Koskinen
jarkko.i.kos@gmail.com
0400 822 855

Ilmoitusmyynti: Kalevi Ruponen
kalevi.ruponen@gmail.com
040 593 3362

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola
T. Nieminen Oy

Liity nyt jäseneksi

Seuran varsinaiseksi jäseneksi pääsee toimialueellamme joko vakinaisesti tai osan vuotta asuva tai työskentelevä henkilö tai muukin seuran tarkoituksiperät hyväksyvä henkilö, jonka seuran hallitus hyväksyy.

Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon vuosikokouksessa ja toimielimissä. Tälle vuodelle vahvistetut jäsenmaksut ovat pääjäsenelle 20 € ja sivujäsenelle 4 €.

Kakskertaseuran kotisivut ovat osoitteessa www.kakskertaseura.fi. Sieltä löydät muun ohella seuran uutiset, tiedot tapahtumista, seuran säännöt sekä tiedot hallituksesta ja toimikunnista.

Seuran jäsenenä saat edullisen sähkösopimuksen Turku Energian kanssa. Saat myös Turun Pientalojen Keskusjärjestön (TPK) jäsenkortin, jolla sinulla on mahdollisuus saada alennusta TPK:n yhteistyökumppaneiden liikkeissä asioidessasi.

Ilmoita sähköpostiosoitteesi Kakskertaseuralle! Sähköpostilla lähetämme jäsenille tiedotteita. Jäsenrekisterin tietoja käytetään vain seuran jäsenpostitukseen ja sähköiseen tiedottamiseen, tietoja ei anneta ulkopuolisten käyttöön.

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

LIITYN JÄSENEKSI

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puhelinnumero _____

Sähköpostiosoite _____

Perheen lisäjäsenet _____

Asuinsaari _____

Toimita hakemus seuran puheenjohtajalle tai sihteerille, osoitteet ovat toisaalla tässä lehdessä, tai seuran sähköpostiosoitteeseen kakskertaseura@kakskertaseura.fi. Liittymislomakkeen voi täyttää myös seuran kotisivulla.

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Jaana Majatie
Höyttistenrannantie 23, 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi

Hallitus

Jaana Majatie, puheenjohtaja

Höyttistenrannantie 23, 20960 Turku
jaana.majatie@turku.fi
puh. 045 673 3939

Seppo Muurinen, Varapuheenjohtaja

Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinen@gmail.com
puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, Sihteeri, Rahastonhoitaja

Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Piia Kramsu

piia.kramsu@jelpekon.fi
puh. 040 779 1069

Kaarin Kurri

kaarin.kurri@turku.fi
puh. 040 825 2730

Hanna Mujunen

hanna.mujunen@outlook.com
puh. 040 556 8411

Juha Mäki

juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Ritva Nummiora

ritva.nummiora@gmail.com

Kalevi Ruponen

kalevi.ruponen@gmail.com
puh. 040 593 3362

Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com
puh. 044 3377 541

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kakskertaseuran myyntituotteet

Raimo Narjus:

KAKSKERTAA KIERTÄMÄSSÄ

Eilen ja tänään

ISBN 952-90-6669-4 Serioffset 1995, 240 sivua

Myyntipaikat:

Antikvaarinen Kirjakauppa Kvariaatti, Tapani Vinkala (seuran suoramyynä) Hämeenkatu 16, 20500 Turku

Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16, 20100 Turku

ISÄNNÄNVIIRI

Kakskerta -viirejä on saatavana Satavan kyläkaupasta:

iso viiri 50 x 450 cm 80 €

pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

VILLASUKAT

Kakskerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

TAKKATIKKURASIA

Hinta: 4 € tai 10 €/3 rasiaa

KAKSKERRAN VAAKUNA-tarra

Hinta 3 €, tarra 10,5 cm x 9 cm

Tikkurasian ja tarran myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kakskertaseuran tilaisuudet ja

tapahtumat

KAKSKERTA – SAARET SALMIEN SYLISSÄ

Kirja Kakskerta-Satava -alueen vaiheista

ISBN 978-952-93-9199-8 Painotalo Painola 2017, 56 sivua

Myynti: Satavan kyläkauppa ja Kakskertaseuran tilaisuudet sekä

Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16

Posti Green

Saaristoapteekki palvelee 24/7

Hirvensalon apteekin digitaalisesta verkkopalvelusta Saaristoapteekista voit tilata reseptilääkkeet ja muut apteekkituotteet esimerkiksi kotiinkuljetettuna tai Hirvensalon apteekin noutoautomaattiin!

Hyödynnä noutoautomaatti apteekkiasioinnissa!

Tekemällä tilauksen Saaristoapteekista varmistat Hirvensalon apteekin tilausvalikoimaan kuuluvien tuotteiden saatavuuden ja voit hakea tuotteesi noutoautomaatista myös apteekin ollessa suljettuna.

saarist
apteekki.fi

Hirvensalon
APTEEKKI

Hirvensalon apteekki
Moikoisten liikekeskus
Pitkämpellonkatu 2
20900 Turku
puh. 02 2844 666